

OBVLADOVANJE SLADKORNE BOLEZNI

Ključni podatki
za leto 2020

Oktober 2022

Sladkorna bolezen – ključni podatki za leto 2020

Uredniki:

Ivan Eržen, Jelka Zaletel, Petra Nadrag

Oblikovanje:

Petra Nadrag, Mojca Simončič, Aleš Korošec

Izdajatelj:

Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana

Elektronska izdaja.

Spletni naslov: <http://www.nizj.si/>

Kraj in leto izida:

Ljubljana, 2022

ISSN 2738-4535

Zaščita dokumenta

© 2022 NIJZ **Uporaba in objava podatkov, v celoti ali deloma, dovoljena le z navedbo vira.**

POVZETEK

Število oseb z znano sladkorno bolezni se v Sloveniji veča in je bilo v 2020 ocenjeno na 139.000 oseb (na podlagi izračuna iz števila prejemnikov antihiperglikemikov), kar je 2000 več kot v letu 2019. Oceno je potrdila raziskava EHIS 2019 (132.300 oseb na podlagi samoporočanja, to število je običajno nižje od realne; v letu 2014 119.900 oseb). Rezultat, pridobljen z raziskavo EHIS omogoča mednarodno primerjavo - med prebivalci, starimi 15 let in več ima v Sloveniji sladkorno bolezen 7,8% oseb (v 2014 6,9%), kar jo uvršča na deveto mesto v Evropi in nad povprečje v EU.

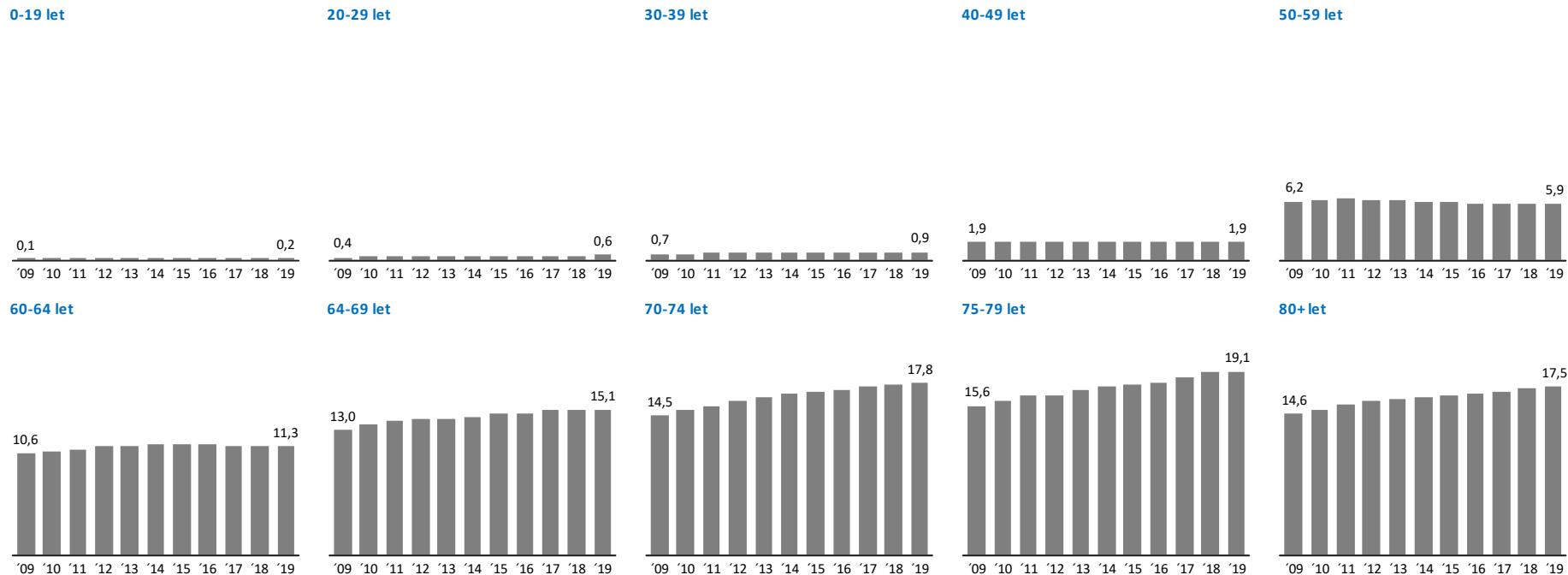
Natančneje lahko na letni ravni spremljamo tiste osebe, ki se zaradi sladkorne bolezni zdravijo v zdravili. Teh je bilo v 2020 118.215, kar je 1.841 (1,6%) več kot v letu 2019 in 25.757 (27,9%) več kot v letu 2010; med njimi je 63.706 moških (53,9%) in 54.509 žensk (46,1%). V 2020 je na novo pričelo prejemati ta zdravila 9.499 oseb, kar je 650 (6,4%) manj kot v 2019, med njimi je več moških kot žensk. Pogostnost

glede na starost od leta 2009 dalje prikazuje Slika 1 – populacija oseb s sladkorno bolezni je vse starejša.

Sladkorno bolezen v nosečnosti je imelo v letu 2020 3.426 porodnic, kar je 290 (9,2%) več kot v 2019 in 1.518 oz. 79,6% več kot v letu 2013. V 2020 je na novo zbolelo 81 otrok oziroma mladostnikov, v letu 2019 pa 73.

Čezmerna telesna masa in debelost pri otrocih in mladostnikih sta pomembna dejavnika tveganja za pojav sladkorne bolezni tipa 2 v odrasli dobi. V 2020 je bil med fanti delež posameznikov s čezmerno telesno maso 19,7% (v 2019 17,8, v 2009 19,6%), z debelostjo 7,1% (v 2019 5,9%, v 2009 6,4%) ter z morbidno debelostjo 2,0% (v 2019 1,6%, v 2009 1,4%). Delež je pri deklkah le nekoliko manjši, v vseh kategorijah. Kljub nekaterim metodološkim specifikam v povezavi z omejevanjem šolanja v fizični obliki je trend izrazito neugoden, tako glede telesne teže kot pomanjkanja gibanja.

Slika 1: Osebe, ki prejemajo zdravila za sladkorno bolezen, izraženo na 100 prebivalcev Slovenije

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, (NIJZ 64)

Sladkorna bolezen – ključni podatki za leto 2020

Sladkorno bolezen tipa 2 ter mejno bazalno glikemijo in moteno toleranco za glukozo v Sloveniji sistematično odkrivamo s preventivnimi pregledi. Število opravljenih preventivnih pregledov odraslih v timu družinske medicine je bilo v letu 2020 39.799, kar je v primerjavi z letom 2019 kar polovico manj (78.802). Število ambulant družinske medicine, kjer je vključena tudi diplomirana medicinska sestra, je bilo v 2020 834 (v 2019 804, 2018 737). V letu 2020 je bilo v Sloveniji 41,24 diabetoloških timov, kar je le 1,43 več kot v 2014; med regijami so velike razlike, od 1,1 do 3,0 diabetološkega tima na 100.000 oseb z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem, razlike med regijami se ne zmanjšujejo.

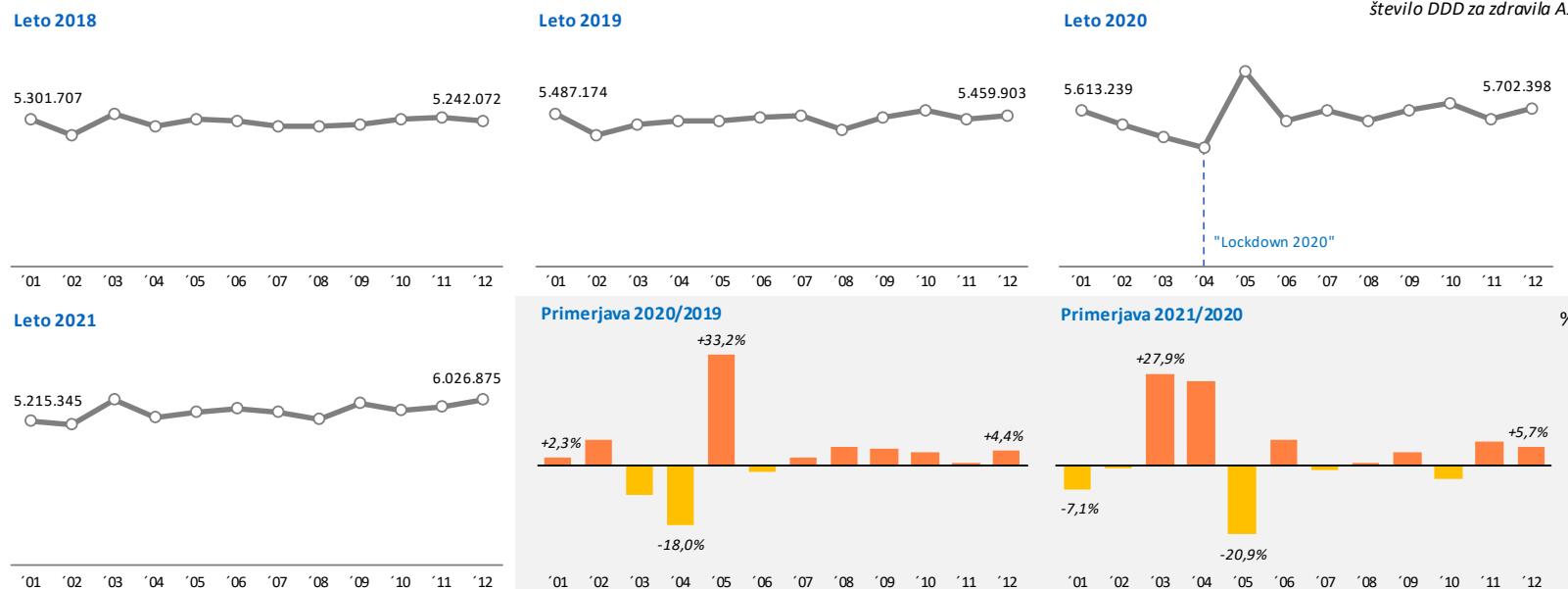
Na letni ravni spremljamo incidenco nekaterih zapletov, ki potrebujejo bolnišnično obravnavo. V 2020 je bilo na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, 615,7 možganskih kapi (na novo), 525,7 miokardnih infarktov (na novo), 222,5 amputacij noge nad gležnjem, 56,1 sprejemov zaradi hipoglikemije, 56,1 sprejemov zaradi diabetične ketoacidoze, 35,7 sprejemov zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma, 782 oseb se zdravi z dializo. Število oseb s sladkorno bolezni, ki so vključene v sistematično presejanje za diabetično retinopatijo, je bilo 22.259, kar je glede na ocenjeno število vseh oseb s sladkorno

boleznijo 19%. Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni na 100.000 prebivalcev je 20,1.

Spremljamo tudi vzorce predpisovanja zdravil. Z metforminom, ki je temeljno zdravilo za sladkorno bolezen tipa 2, se zdravi v povprečju 7.447,3 oseb na 10.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike; sočasno zdravljenje z antihipertenzivi prejema 7.024 oseb, z antihiperlipemiki pa 5.942,7 oseb. Vzorci farmakološkega zdravljenja se med regijami razlikujejo. Izdatek ZZZS za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v 2019 39,0 mio EUR in se vsako leto povečuje.

V zdravljenju sladkorne bolezni uporabljamo medicinske pripomočke. V letu 2020 je uporabljalo trakove za določanje glukoze v krvi z merilnikom v povprečju 335,2 oseb na 1.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, v povprečju so prejeli 700,2 trakov. Senzor za kontinuirano merjenje glukoze je v 2020 uporabljalo 195 (ali 28,8%) otrok in mladostnikov s sladkorno bolezni, med odraslimi je bilo takšnih 1.064. Insulinsko črpalko je v 2020 uporabljalo 358 (ali 52,9%) otrok in mladostnikov s sladkorno bolezni, med odraslimi je bilo takšnih 1.429. Izdatek ZZZS za medicinske pripomočke za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v 2020 21,88 mio EUR in se vsako leto povečuje.

Slika 2: Število DDD za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni (A10), po mesecih, 2018-2021 in primerjava med leti

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, (NIJZ 64)

Sladkorna bolezen – ključni podatki za leto 2020

Epidemija covida-19 je marca 2020 zarezala tudi v področje obvladovanja sladkorne bolezni. Med vsemi umrliimi v letu 2020 zaradi covida-19 jih je 27,4% imelo z zdravili zdravljenjo sladkorno bolezen; delež je visok v vseh starostnih skupinah. Kot primer, med umrliimi zaradi covida-19 v letu 2020, ki so bili stari od 55 do 59 let, jih je 37,0% prejemalo antihiperglikemike. V brošuro smo izjemoma vključili tudi podatke o cepljenju v letu 2021, iz katerih izhaja, da je bil odziv za cepljenje proti covidu-19 med osebami s sladkorno boleznjijo dober. V sredini oktobra 2021 je bilo polno cepljenih 63% prejemnikov antihiperglikemikov v letu 2020, umrlo pa jih je 7%. Slika 2 opisuje vpliv ukrepov za obvladovanje epidemije covida-19 (zaprtje oz. »lockdown«) na porabo zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni – strmemu znižanju je sledil porast, ki mu je nato sledila stabilizacija s podobnim vzorcem kot v preteklih dveh letih.

Najpomembnejši podatki za leto 2020 so bili izračunani, predstavljeni in uporabljeni novembra 2021 za načrtovanje aktivnosti Državnega programa za obvladovanje sladkorne bolezni 2020-2030. Predvsem je bila pomembna hitra odzivnost z dodatkom kazalnikov, vezanih na epidemijo covida-19. V celoti pa je izračun s prikazom na voljo v tej publikaciji.

Opis in definicije izračunanih kazalnikov so zajeti v publikaciji [Ožji nabor kazalnikov za spremljanje obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji - Opis in definicije kazalnikov](#). Ob imenu kazalnika navajamo v oklepaju tudi številko, na katero definicijo se posamezni kazalnik nanaša. Vsi predstavljeni podatki v publikaciji dosegljivi na: [Podatkovnem portalu NIJZ](#).

KAZALO

PREJEMNIKI ZDRAVIL ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI V POVEZAVI S SARS-COV-2	10
UMRLJIVOST V POVEZAVI S SARS-CoV-2	10
CEPLJENJE PROTIS SARS-CoV-2	12
PREVALENCA, INCIDENCA IN SOCIODEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI OSEB S SLADKORNO BOLEZNIJO.....	13
PREVALENCA SLADKORNE BOLEZNI – ANKETNI PODATKI.....	13
PREVALENCA SLADKORNE BOLEZNI – REGISTRSKI PODATKI	14
ŠTEVIL NOVIH PRIMEROV SLADKORNE BOLEZNI	15
ŠTEVIL NOVIH PRIMEROV SLADKORNE BOLEZNI MED OTROCI IN MLADOSTNIKI.....	16
DOSEGANJE CILJINIH VREDNOSTI ZDRAVLJENJA GLIKEMIJE MED OTROCI IN MLADOSTNIKI.....	17
SLADKORNA BOLEZEN V NOSEČNOSTI.....	18
SLADKORNA BOLEZEN V POVEZAVI S STAROSTJO, SPOLOM IN IZOBRAZBO	19
DEJAVNIKI TVEGANJA IN PREVENTIVNE OBRAVNAVE V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE	20
DEBELOST V SPLOŠNI POPULACIJI	20
ČEZMERNA TELESNA MASA IN DEBELOSTI PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKH	21
TELESNA DEJAVNOST V SPLOŠNI POPULACIJI	22
OSEBE S TVEGANJEM ZA POJAV SLADKORNE BOLEZNI TIPE 2	23
PREVENTIVNA OBRAVNAVA V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE.....	24
AKUTNI IN KRONIČNI ZAPLETI	25
HOSPITALIZACIJE ZARADI SLADKORNE BOLEZNI.....	25
MOŽGANSKA KAP	26
MIOKARDNI INFARKT	27
AMPUTACIJA NOGE NAD GLEŽNJEM.....	28
HIPOGLIKEMIJE	29
DIABETIČNA KETOACIDOZA.....	30
DIABETIČNI AKETOTIČNI HIPEROSMOLARNI SINDROM	31
SLADKORNA BOLEZEN, DIALIZE IN TRANSPLANTACIJE.....	32
SLADKORNA BOLEZEN IN ZDRAVLJENJE Z DIALIZO.....	32
ZDRAVLJENJE Z DIALIZO IN SLADKORNA BOLEZEN.....	33
TRANSPLANTACIJA LEDVIC ALI LEDVIC IN TREBUŠNE SLINAVKE	34
UMRLJIVOST	35
UMRLJIVOST	35

ZDRAVILA.....	36
ZDRAVLJENJE Z METFORMINOM	37
ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI IN ANTIHIPERTENZIVI	38
ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI IN ANTIHIPERLIPEMIKI	39
IZDATKI ZA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI	40
MEDICINSKI PRIPOMOČKI.....	41
UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI	41
UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI - ŠTEVILo NA OSEBO	42
UPORABA SENZORJA ZA KONTINUIRANO MERJENJE GLUKOZE PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKIH.....	43
UPORABA SENZORJA ZA KONTINUIRANO MERJENJE GLUKOZE MED ODRASLIMI OSEBAMI S SLADKORNO BOLEZNIJO.....	44
ZDRAVLJENJE Z INZULINSKO ČRPALKO PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKIH	45
ZDRAVLJENJE Z INSULINSKO ČRPALKO MED ODRASLIMI OSEBAMI S SLADKORNO BOLEZNIJO	46
IZDATKI ZA MEDICINSKE PRIPOMOČKE PRI SLADKORNI BOLEZNI.....	47
ZDRAVSTVENI SISTEM	48
AMBULANTA DRUŽINSKE MEDICINE, KJER JE VKLJUČENA DIPLOMIRANA MEDICINSKA SESTRA	48
DIABETOLOŠKE AMBULANTE	49
DIABETIČNA RETINOPATIJA	50
PRESEJANJE ZA DIABETIČNO RETINOPATIJO	50

Razlaga krajšav in druga pojasnila

%	odstotek
mio	milijon
OE	območna enota ZZZS
OZZ	obvezno zdravstveno zavarovanje
preb.	prebivalci Slovenije
SB	sladkorna bolezen
antihiperglykemiki	zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni, ki po ATC klasifikaciji sodijo v skupino A10

PREJEMNIKI ZDRAVIL ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI V POVEZAVI S SARS-CoV-2

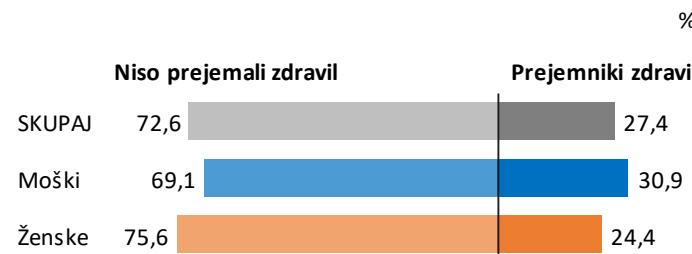
Umrljivost v povezavi s SARS-CoV-2

Umrljivost zaradi covid-19 med prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni (Kazalnik A.1)

Odstotek umrlih zaradi Covid-19, ki so bili tudi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni v primerjavi z osebami, ki jih niso prejemali – skupno in glede na spol. Med umrle zaradi Covid-19 v koledarskem letu 2020 štejemo osebe, pri katerih je bil osnovni vzrok smrti MKB koda U07.1 (Covid-19, virus dokazan). Zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni (antihiperglikemiki) so zdravila, ki po ATC klasifikaciji sodijo v skupino A10.

Med vsemi v letu 2020 umrli zaradi Covid-19 jih je 27,4% v zadnjih 365 dnevih pred smrtno prejemovalo tudi antihiperglikemike tj. so imeli sladkorno bolezen. Delež pri moških je bil 30,9%, pri ženskah pa 24,4%.

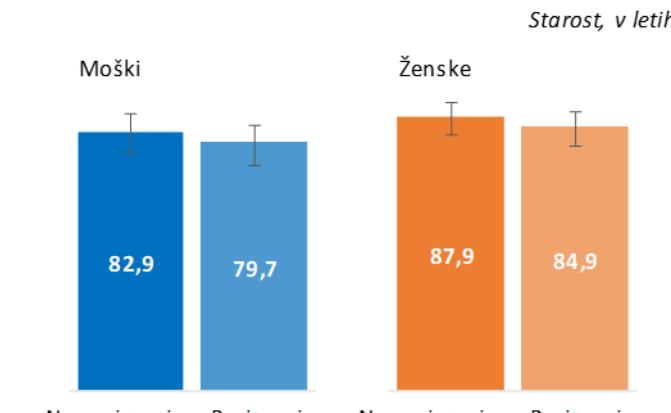
Slika 2: Prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni med umrli zaradi Covid-19 v 2020.

Vir: Zdravniško poročilo o umrli osebi, Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Sladkorna bolezen je bila med umrli zaradi covid-19 zelo pogosto sočasno stanje – ti deleži pa so višji kot je prevalenčna stopnja prejemnikov antihiperglikemikov tako pri moških kot pri ženskah.

Slika 3: Starost umrlih zaradi Covid-19 glede na prejemanje zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni, 2020, glede na spol.

Vir: Zdravniško poročilo o umrli osebi, Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Starost umrlih zaradi covid-a-19 med prejemniki za zdravljenje sladkorne bolezni (Kazalnik A.2)

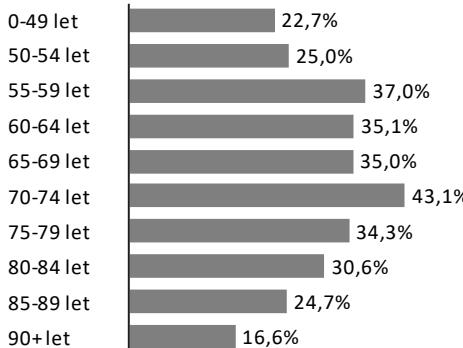
Odstotek umrlih zaradi covid-a-19, ki so bili tudi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni v primerjavi z osebami, ki jih niso prejemali – glede na starost. Med umrle zaradi Covid-19 v koledarskem letu 2020 štejemo osebe, pri katerih je bil osnovni vzrok smrti MKB koda U07.1 (Covid-19, virus dokazan).

Med umrlimi zaradi covid-a-19 je v vseh starostnih skupinah delež oseb, ki so hkrati v zadnjih 365 dnevih pred smrtno prejemali antihiperglikemike, višji kot med umrlimi zaradi ostalih vzrokov. Med vsemi umrlimi, ne glede na vzrok smrti, je delež prejemnikov antihiperglikemikov večji v vsaki starostni skupini kot je delež oseb s sladkorno boleznjijo v populaciji. Na primer - med umrlimi zaradi covid-a-19 v letu 2020, ki so bili stari od 55 do 59 let, jih je 37,0% prejemalo antihiperglikemike.

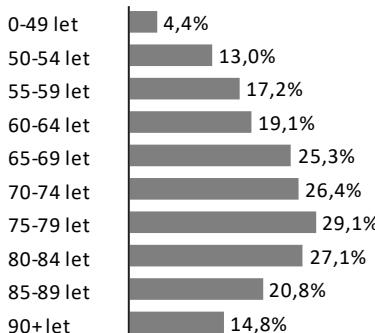
Med umrlimi zaradi ostalih vzrokov v letu 2020, ki so bili stari od 55 do 59 let, jih je antihiperglikemike prejemalo 17,2%. V tej starostni skupini pa je med prebivalci republike Slovenije antihiperglikemike prejemalo 7,3% oseb.

Slika 4: Prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni med umrlimi zaradi covid-a-19, po starosti, 2020

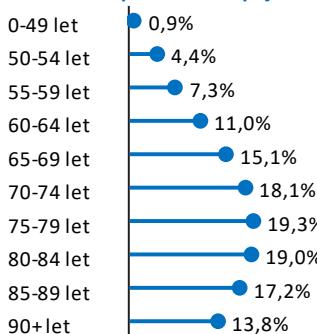
Umrli zaradi covid-19

Umrli zaradi ostalih vzrokov

Starostno specifična stopnja z zdravili zdravljenje sladkorne bolezni

Vir: Zdravniško poročilo o umrli osebi, Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

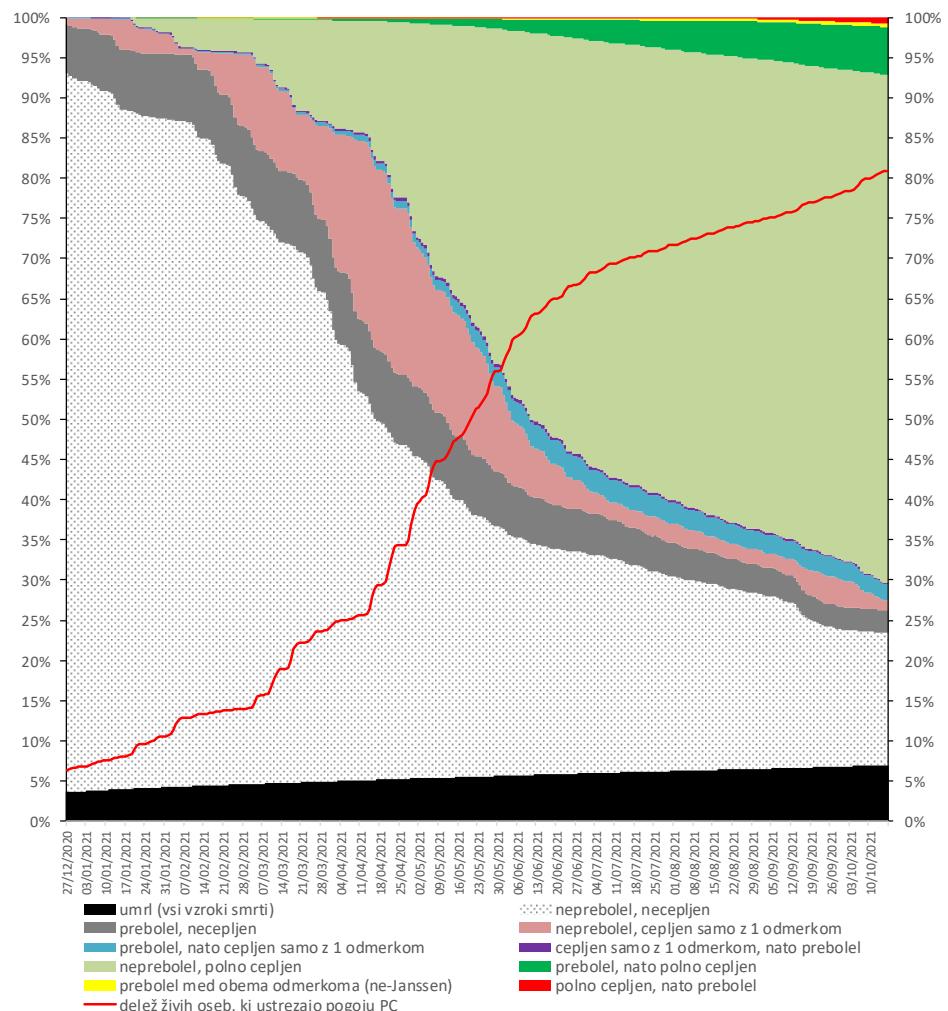
Capljenje proti s SARS-CoV-2

Prebolelost in precepljenost proti covidu-19 med prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni (Kazalnik B.2)

Odstotek prejemnikov zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni glede na kombinacije prebolelosti in precepljenosti proti Covid-19 – časovni trend od uvedbe cepljenja.

Za izračun so bili upoštevani kriteriji za statuse prebolevnikov ob koncu oktobra 2021. Kohorta vseh prejemnikov antihiperglikemikov v 2020 je prikazana do sredine oktobra 2021 in prikazuje njihov status glede prebolelosti in precepljenosti proti Covid-19. V začetku leta 2021 velika večina prejemnikov antihiperglikemikov ni bila ne cepljena niti ni prebolela covida-19. Tekom leta so osebe opazovane kohorte udeleževale cepljenj, tako da jih je bilo v sredini oktobra 2021 63% polno cepljenih (vsaj 2 odmerka) in do takrat še niso preboleli Covid-19. 7% prejemnikov antihiperglikemikov v letu 2020 je do sredine oktobra 2021 umrlo.

Slika 5: Kohorta v letu 2020 prejemnikov antihiperglikemikov, vse starosti, ter njihov Covid-19 cepilni/prebolevni status v obdobju 27.12.2020 – 16.10.2021

Vir: Elektronski register cepljenih oseb in neželenih učinkov po cepljenju, eRCO, NIJZ; Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

PREVALENCA, INCIDENCA IN SOCIODEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI OSEB S SLADKORNO BOLEZNIJO

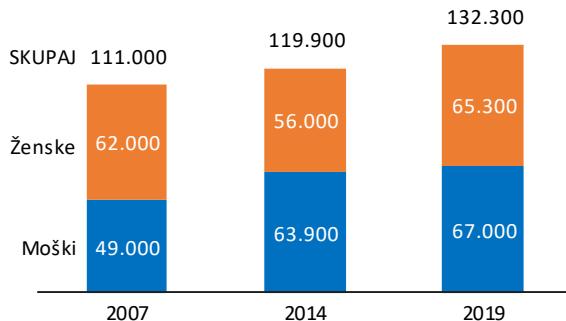
Prevalenca sladkorne bolezni – anketni podatki

Prevalenca sladkorne bolezni – anketni podatki EHIS (Kazalnik 1.1.1)

Odstotek anketiranih, ki so jim kadarkoli ugotovili sladkorno bolezen.

Število vseh oseb starih 15 let in več s sladkorno boleznjijo v Sloveniji in njihov delež v populaciji ocenjujemo na podlagi anket, ki se izvajajo obdobjno. Po zadnji oceni iz leta 2019 (EHIS 2019) je 132.300 oseb oziroma 7,8 % oseb, ki imajo ugotovljeno sladkorno bolezen. V letu 2014 je bilo oseb z ugotovljeno sladkorno bolezen 119.800 oziroma 6,9%¹, v letu 2007 111.000 oz. 6,4%.

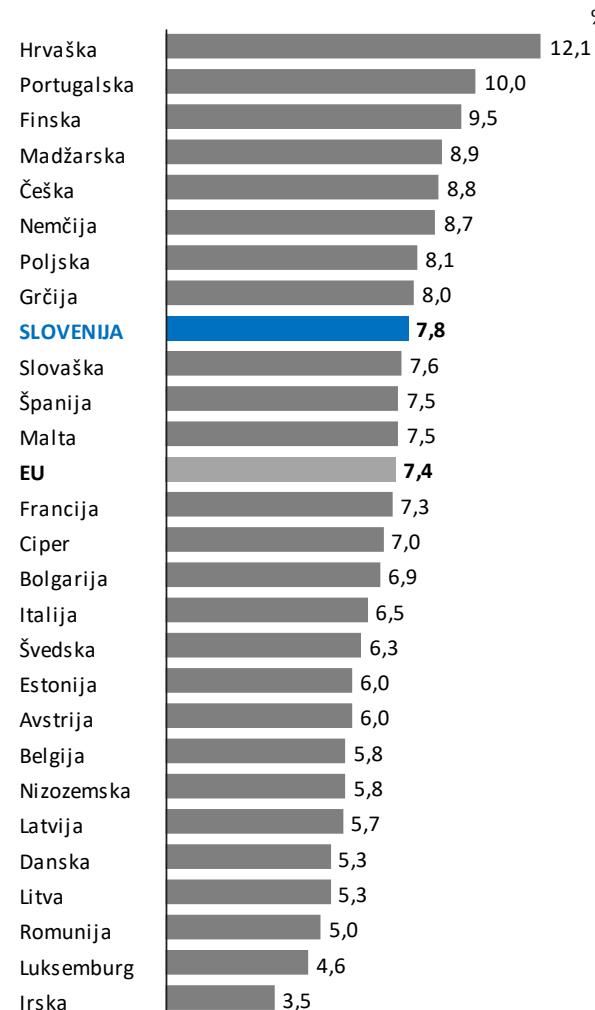
Slika 6: Prebivalci, stari 15 let in več, ki imajo sladkorno bolezen, po spolu, Slovenija, 2007, 2014, 2019

Vir: Anketa o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS), NIJZ

Slovenija je v primerjavi z evropskimi državami, ki so sodelovale v raziskavi EHIS 2019, v zgornjem območju po pogostosti samoporočane sladkorne bolezni, tj. med državami s pogostostjo, ki je večja od povprečne v EU. V letu 2014 je bila Slovenija v srednjem območju z 6,9%

Slika 7: Prebivalci, stari 15 let in več, ki imajo sladkorno bolezen, Slovenija in UE, 2019

Vir: EUROSTAT, <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 23.11.2021

¹ Vir: Ožji nabor kazalnikov spremljanja obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji, 2021

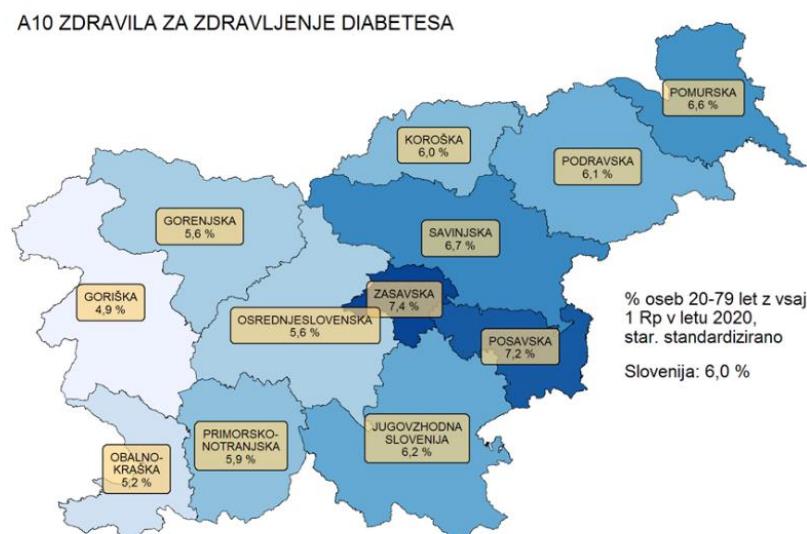
Prevalenca sladkorne bolezni – registrski podatki

Prevalenca sladkorne bolezni – registrski podatki (Kazalnik 1.1.2)

Delež prebivalcev, ki so prejeli zdravila za zniževanje glukoze v koledarskem letu (antihiperglikemiki, ATC podskupina A10), na 100 prebivalcev.

Na letni ravni spremljamo število oseb, ki so v tem koledarskem letu prejele zdravila za zniževanje glukoze; zanje privzemamo, da jih jemljejo zaradi sladkorne bolezni, saj je delež uporabe teh zdravil za druga stanja zelo majhen. Število teh oseb je bilo v letu 2020 118.215, kar je 1.841 več kot v letu 2019 in 25.757 več kot v letu 2010. Med prejemniki je 63.706 moških in 54.509 žensk, pri čemer je moških bistveno več kot žensk v starostnem obdobju od 40 do 70 let. Večje število žensk je pri mlajših od 40 let zaradi nosečniške sladkorne bolezni, pri starejših od 70 let pa zaradi daljše splošne življenske dobe žensk.

Slika 8: Osebe s sladkorno boleznjijo, ki prejemajo antihiperglikemike, starost 20-79 let, po statističnih regijah, 2020.

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Med prebivalci Slovenije starimi med 20-79 let je 6,0% (starostno standardizirana prevalenčna stopnja) takšnih, ki so prejeli zdravila za zniževanje za glukoze v letu 2020, pri čemer se delež med posameznimi regijami razlikuje (od 4,9,0% v Goriški do 7,4% v Zasavski regiji).

Kadar želimo oceniti število vseh oseb s sladkorno boleznjijo na podlagi števila oseb, ki prejemajo zdravila, uporabimo predpostavko, da se 15% oseb zdravi nefarmakološko, kar je bilo potrjeno z raziskavo EHIS 2019. Ob teh predpostavkah je ocenjeno število vseh oseb z diagnosticirano sladkorno boleznjijo v letu 2020 139.000 (v 2019 ocenjeno 137.000, v 2010 ocenjeno 109.000 oseb). Razlikovanje med tipi sladkorne bolezni ni možno.

Na podlagi raziskave v 2020 in 2021 ocenjujemo, da je število oseb z še nediagnosticirano sladkorno boleznjijo 69.000 (95% interval zaupanja: 49.600-94.700), pri čemer gre za osebe, ki so stare 55 let in več.

Slika 9: Osebe s sladkorno boleznjijo, ki prejemajo antihipertglikemike, po spolu in starosti, Slovenija, 2020.

	Število prejemnikov		% prejemnikov	
	Moški	Ženske	Moški	Ženske
90+ let	590	1.885	0,9	3,5
80-89 let	6.747	11.129	10,6	20,4
70-79 let	17.211	16.062	27,0	29,5
60-69 let	22.185	14.203	34,8	26,1
50-59 let	11.350	6.243	17,8	11,5
40-49 let	3.739	2.221	5,9	4,1
30-39 let	1.084	1.499	1,7	2,8
20-29 let	399	844	0,6	1,5
10-19 let	314	333	0,5	0,6
0-9 let	87	90	0,1	0,2
SKUPAJ	63.706	54.509		

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Število novih primerov sladkorne bolezni

Število novih primerov sladkorne bolezni (Kazalnik 1.1.3)

Kot nov primer sladkorne bolezni je definirana oseba, ki je v koledarskem letu prejela vsaj en recept za zdravilo za zniževanje glukoze v krvi (antihiperglikemiki – ATC podskupina A10) in ki se ni pojavila v predhodnih 2 letnih zbirkah zdravil na recept.

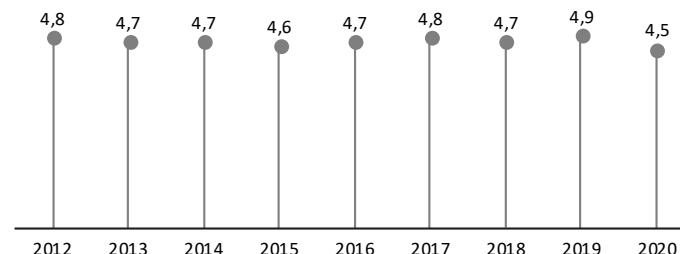
Na letni ravni lahko spremljamo število oseb, ki so na novo prejele zdravila za zniževanje glukoze (ATC podskupina A10) v koledarskem letu (na novo pomeni, da teh zdravil niso prejeli v preteklih dveh letih).

Slika 10: Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni, Slovenija, 2012-2020

Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni, število

Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni, incidenčna stopnja na 1.000 prebivalcev

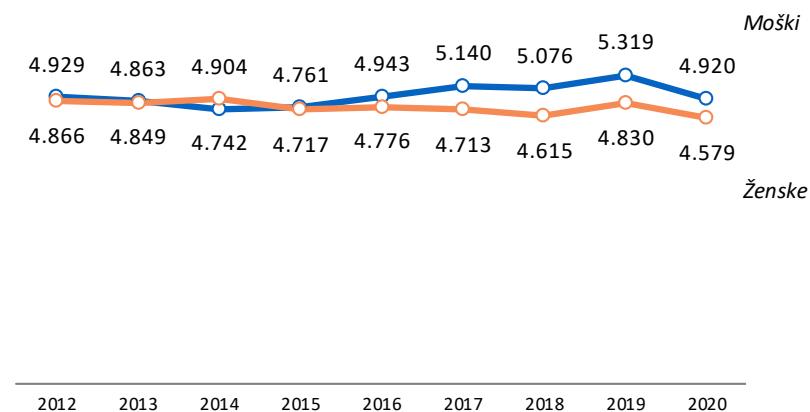

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Število teh oseb je bilo v letu 2020 9.499, kar je 650 manj kot v letu 2019 in 296 manj kot v letu 2012. Med njimi je bilo 4.920 moških in 4.579 žensk. Število je sicer nižje od pričakovanega glede na trend preteklih let, epidemija covid-19 pa je imela manji vpliv na začetek zdravljenja z antihiperglikemiki v primerjavi z izvajanjem nekaterih drugih zdravstvenih dejavnosti.

Slika 11: Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni, po spolu, Slovenija, 2012-2020

Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni, število

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki

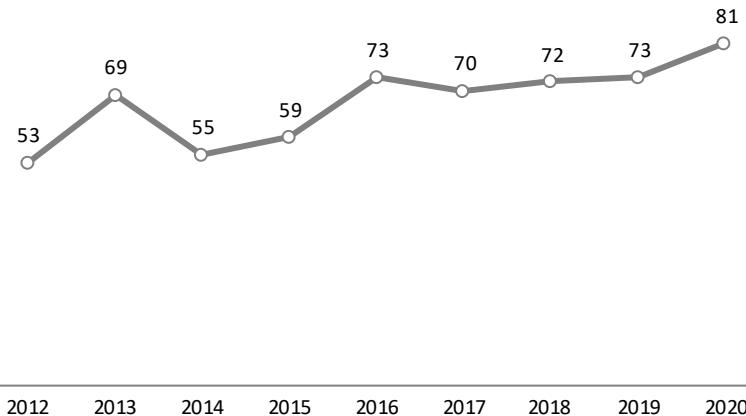
Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki (Kazalnik 1.1.4)

Število novih primerov sladkorne bolezni v koledarskem letu (incidenca).

Na novo je v letu 2020 zbolelo 81 otrok oziroma mladostnikov do 14 let, število je od leta 2016 do 2019 skoraj enako. Pomen numeričnega porasta v 2020 bomo lahko ocenili šele glede na število v naslednjih letih. Incidenčna stopnja sladkorne bolezni na 100.000 otrok in mladostnikov do 14 let, ki se izračunava v večletnem intervalu, je 16.1².

Slika 12: Novi primeri sladkorne bolezni med otroci in mladostniki do 14 let, Slovenija, 2012-2020

Novi primeri sladkorne bolezni med otroci in mladostniki do 14 let, število

Vir: Register SBT1 Republike Slovenije, ISPEK PeK

² Vir: Ožji nabor kazalnikov spremljanja obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji, 2019

Doseganje ciljnih vrednosti zdravljenja glikemije med otroci in mladostniki

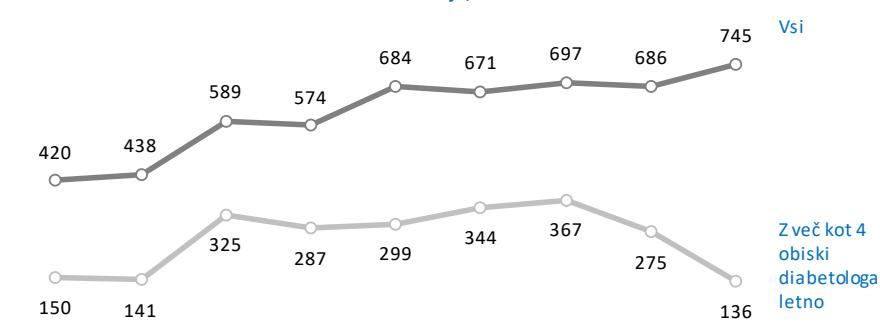
Urejenost sladkorne bolezni med otroci in mladostniki – meritve HbA1c (Kazalnik 1.1.5)

Vrednost HbA1c je izmerjena na standardiziranem aparatu, vrednosti so v %, zabeležena je mediana mediane otrok in mladostnikov, ki imajo sladkorno bolezen.

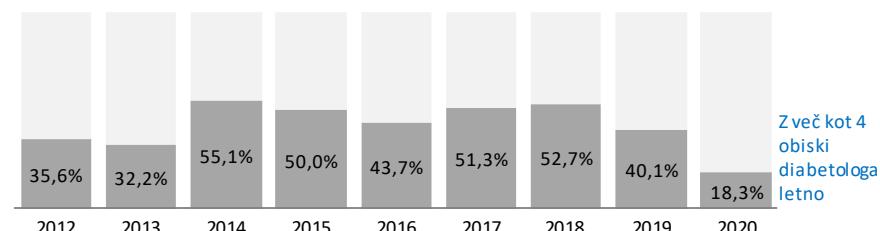
Doseganje ciljnih vrednosti zdravljenja glikemije se preverja z določanjem HbA1c. Ciljni HbA1c je ne glede na starost pod 7% tudi v obdobju otroka in mladostnika, cilje se lahko individualno tudi prilagodi. Med 745 otroci in mladostniki je mediana vrednost mediane HbA1c v 2020 7,35%, pri čemer je imelo 18,3% več kot 4 obiske pri diabetologu, ki vključujejo tudi določitev HbA1c.

Slika 13: HbA1c med otroci in mladostniki s sladkorno boleznijo, Slovenija, 2012-2020

HbA1c med otroci in mladostniki s sladkorno boleznijo, število

HbA1c med otroci in mladostniki s sladkorno boleznijo, delež

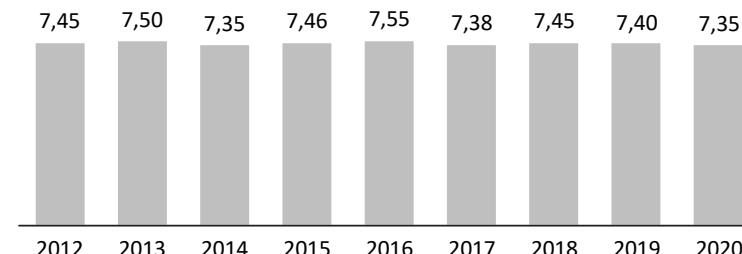

Vir: ISPEK PeK, analiza SWEET

OPOMBA: V letu 2019 niso vštete meritve HbA1c, ki se opravijo v koloniji, kar bi za 120 otrok pomenilo še 1 dodatno meritve. Podatki za leto 2020 so okrnjeni zaradi preklica poletnega tabora in dveh obdobjij telemedicine marec-maj in november – december, ko določitev HbA1c ni bila izvedljiva.

Slika 14: HbA1c pri otrocih in mladostnikih s sladkorno boleznijo, Slovenija, 2012-2020

HbA1c pri otrocih in mladostnikih s sladkorno boleznijo

Vir: ISPEK PeK, analiza SWEET

Sladkorna bolezen v nosečnosti

Sladkorna bolezen v nosečnosti (Kazalnik 1.1.6)

Sladkorna bolezen v nosečnosti (O24.4) na 1.000 porodnic.

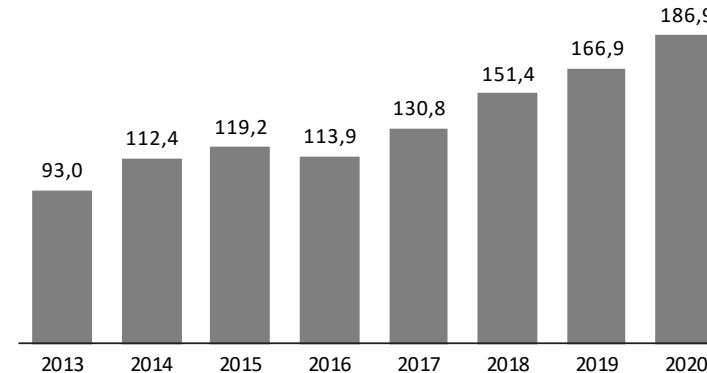
Število porodnic s sladkorno bolezni jo v nosečnosti je bilo v letu 2020 3.426, kar je 290 več kot v 2019 in 1.518 več kot v letu 2013. Število, izraženo na 1.000 porodnic je v letu 2020 186,9, v letu 2019 je bilo 166,9, v letu 2013 pa 93,0. Število samo po sebi in število, izraženo glede na 1.000 porodnic, strmo naraščata. V Sloveniji so se diagnostični kriteriji za diagnozo sladkorne bolezni v nosečnosti znižali z objavo strokovnih smernic v letu 2011.

Slika 15: Porodnice s sladkorno bolezni jo v nosečnosti, Slovenija, 2013-2020

Porodnice s sladkorno bolezni jo v nosečnosti, število

Porodnice s sladkorno bolezni jo v nosečnosti, stopnja na 1.000 porodnic

Vir Perinatalni informacijski sistem: Republike Slovenije, NIJZ

Sladkorna bolezen v povezavi s starostjo, spolom in izobrazbo

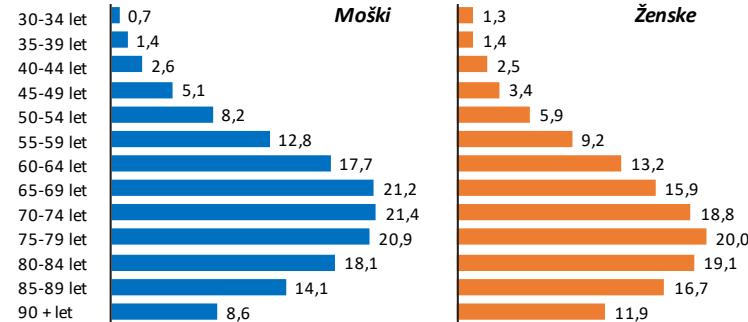
Starostno-specifična prevalenčna stopnje sladkorne bolezni (registrski podatki) po spolu in izobrazbi (Kazalnik 1.1.7)

Delež prebivalcev, ki so prejeli zdravila za zniževanje glukoze v krvi (antihiperglikemike, ATC podskupina A10) v koledarskem letu, na 100 prebivalcev (%), ločeno po izobrazbenih in starostnih skupinah.

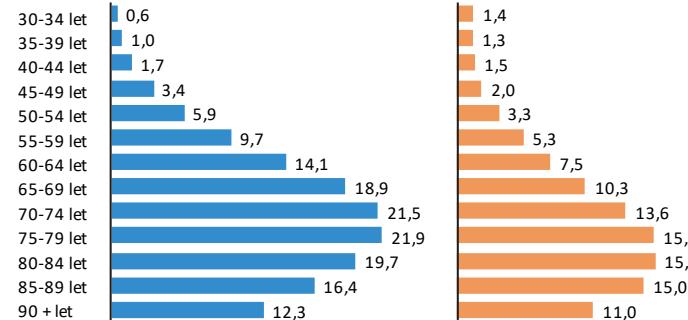
Med osebami s sladkorno bolezni, ki se zdravijo z zdravili, je najmanjši delež žensk z višješolsko oziroma visokošolsko izobrazbo. Z nižanjem izobrazbe se pri ženskah veča delež prisotne sladkorne bolezni. Pri moških je vpliv izobrazbe manj izrazit.

Slika 16: Osebe s sladkorno bolezni, glede na starost, spol in izobrazbo, Slovenija, 2020

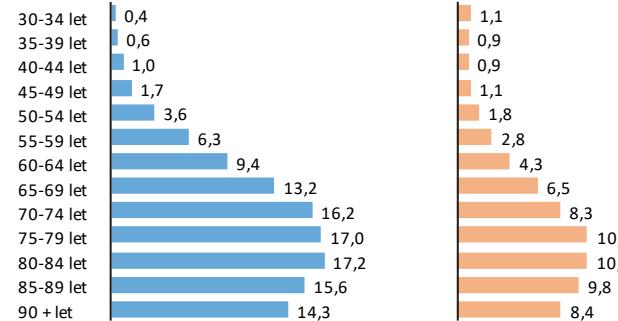
OSNOVNOŠOLSKA IZOBRAZBA ALI MANJ

SREDNEŠOLSKA IZOBRAZBA

VIŠJEŠOLSKA ALI VISOKOŠOLSKA IZOBRAZBA

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

DEJAVNIKI TVEGANJA IN PREVENTIVNE OBRAVNAVE V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE

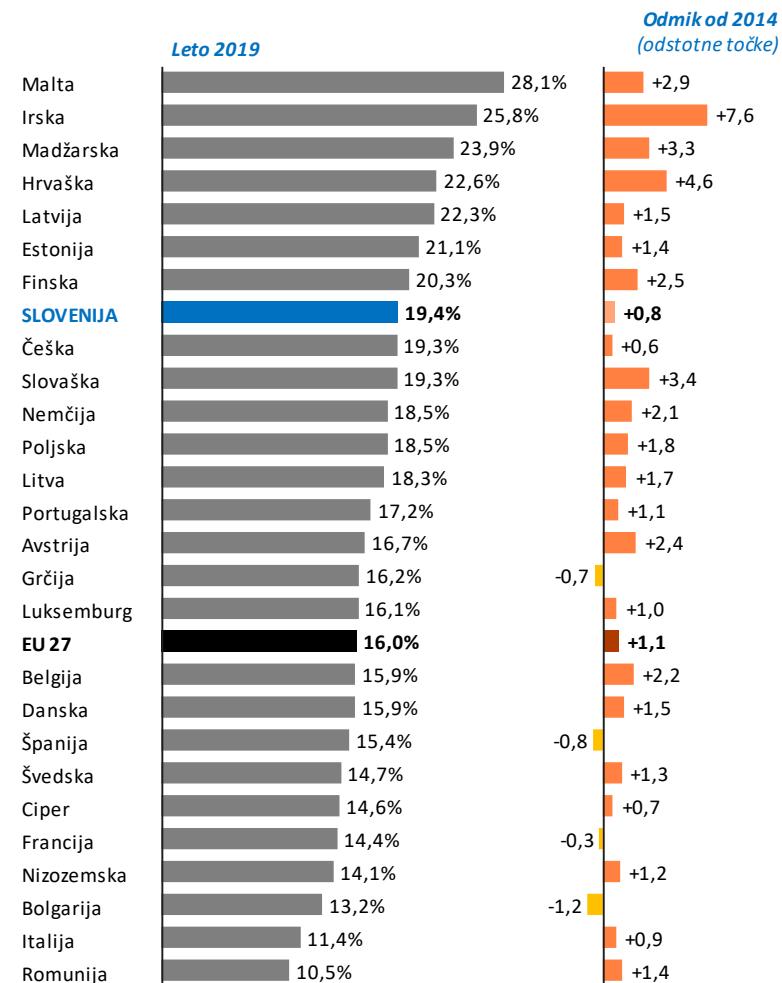
Debelost v splošni populaciji

Debelost, odstotek splošne populacije z ITM ≥ 30 (Kazalnik 1.2.1)

Odstotek splošne populacije z ITM $\geq 30 \text{ kg/m}^2$.

Debelost v splošni populaciji še vedno narašča v vseh evropskih državah. Vendar se je Slovenija v primerjavi z evropskimi državami, ki so sodelovale v raziskavi EHIS 2019, glede na leto 2014 (EHIS) pomaknila proti sredini, delež debelosti se je torej bolj približal povprečju EU in je v primerjavi s splošnim stanjem v EU v Sloveniji stanje ugodnejše. V letu 2014 je bila Slovenija glede na odstotek debelosti v splošni populaciji z 18,6% na 7. mestu (EU 15,4%), glede na podatke 2019 z 19,4% pa je na 10. mestu (EU 16%). Sprememb glede na spol ni – pri ženskah je bila v letu 2019 prisotna pri 18% (v 2014 17,4%), pri moških pa je bila v letu 2019 prisotna pri 20,7% (v 2014 21,1%).

Slika 17: Debelost v splošni populaciji, Slovenija in države EU, 2019

Vir: EUROSTAT, <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 18.10.2022

Čezmerna telesna masa in debelosti pri otrocih in mladostnikih

Prevalenca čezmerne telesne mase in debelosti pri otrocih in mladostnikih (Kazalnik 1.2.2)

Čezmerna telesna teža in debelost sta opredeljeni z indeksom telesne mase.

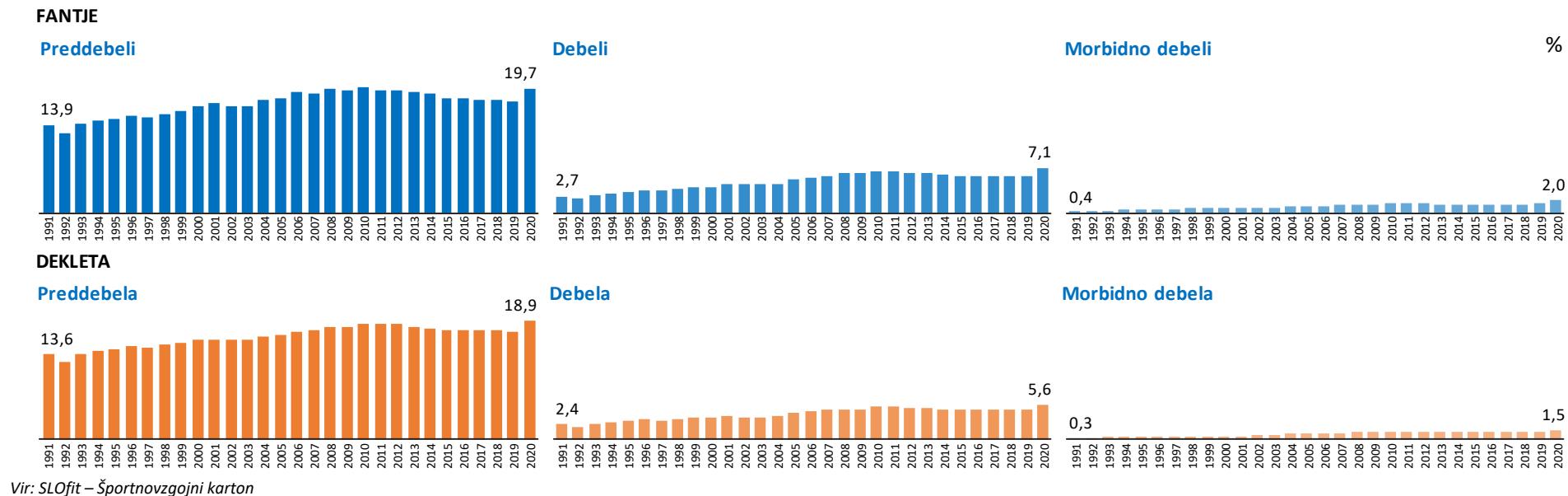
V 2020 je med fanti v osnovni šoli delež posameznikov s čezmerno telesno maso 19,7% (v letu 2019 17,8%, v 2017 17,9%, v 2009 19,6%), z debelostjo 7,1% (v letu 2019 5,9%, v 2017 5,8%, v 2009 6,4%) ter z morbidno debelostjo 2,0% (v 2019 1,6%, v 2017 1,4%, v 2009 1,4%). V 2020 je med deklicami v osnovni šoli delež posameznic s čezmerno telesno maso 18,9% (v 2019 17,1%, v 2017 17,3%, v 2009

17,8%), z debelostjo 5,6% (v 2019 4,8%, v 2017 4,8%, v 2009 4,9%) ter z morbidno debelostjo 1,5% (v 2019 1,3%, v 2017 1,2%, v 2009 1,2%).

V 2020 je delež fantov večji kot pri deklicah tako med čezmerno težkimi, debelimi in morbidno debelimi otroci in mladostniki.

*Opomba: V šolskem letu 2019/20 se izračuni nanašajo na drugačno populacijo. Zaradi epidemioloških razmer v zvezi s covidom-19 je bilo v raziskavo zajetih le 22% otrok, ki obiskujejo osnovno šolo. Mladostniki, ki so se šolali v srednjih šolah, niso sodelovali v raziskavi. Za primerjavo, v šolskem letu 2018/19 je bilo v raziskavo vključenih 94,7% fantov in 94,1% deklet, ki so obiskovali osnovno šolo in 33% dijakinj in dijakov. (Vir: SLOfit)

Slika 18: Čezmerna telesna masa in debelost pri otrocih, ki obiskujejo osnovno šolo, 2019/2020

Vir: SLOfit – Športnovzgojni karton

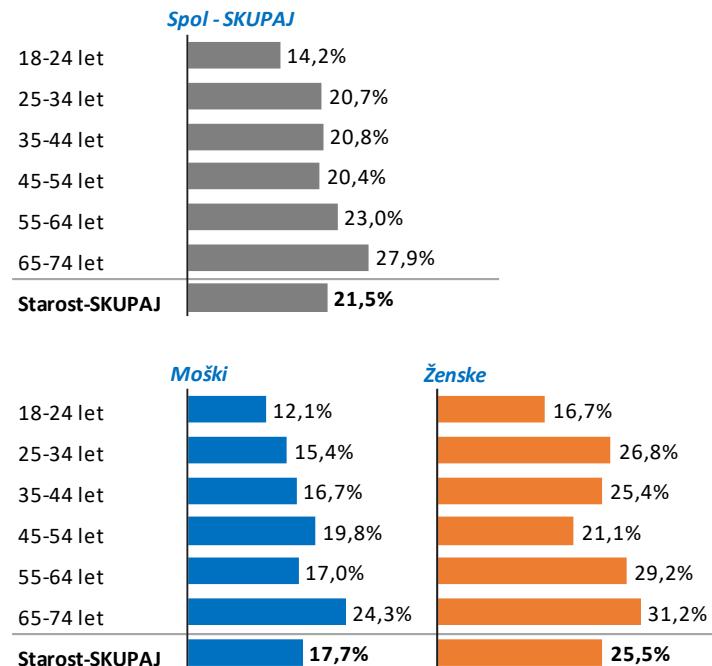
Telesna dejavnost v splošni populaciji

Delež telesno nedejavnega prebivalstva (Kazalnik 1.2.3)

Delež prebivalstva, ki ne dosega količine celokupne telesne dejavnosti glede na priporočila Svetovne zdravstvene organizacije.

Merila za doseganje zadostne celokupne telesne dejavnosti so se od leta 2016 do 2020 zaostrila, zato neposredna primerjava ni primerna.

Slika 19: Nezadostna telesna dejavnost prebivalstva, Slovenija, 2020

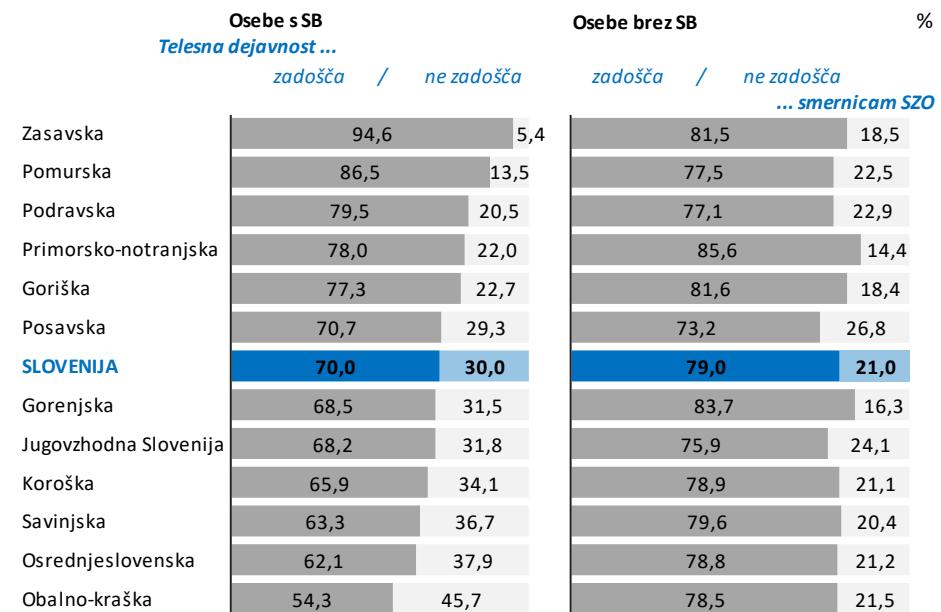

Vir: Ankete Z zdravjem povezan vedenjski slog (CINDI), NIJZ

Še vedno pa ostaja 21,5% vseh prebivalcev nezadostno telesno dejavnih, delež je v vseh starostnih obdobjih večji pri ženskah. Delež oseb z nezadostnim gibanjem

je pri osebah s sladkorno bolezni višji kot pri osebah brez sladkorne bolezni (30% napram 21%). Pri osebah s sladkorno bolezni so razlike med regijami velike (54,3% do 94,6%), pri osebah brez sladkorne bolezni pa bistveno bolj izenačene (od 73,2 do 85,6%).

Slika 20: Nezadostna telesna dejavnost, po statističnih regijah, 2016 in 2020

Vir: Ankete Z zdravjem povezan vedenjski slog (CINDI), NIJZ

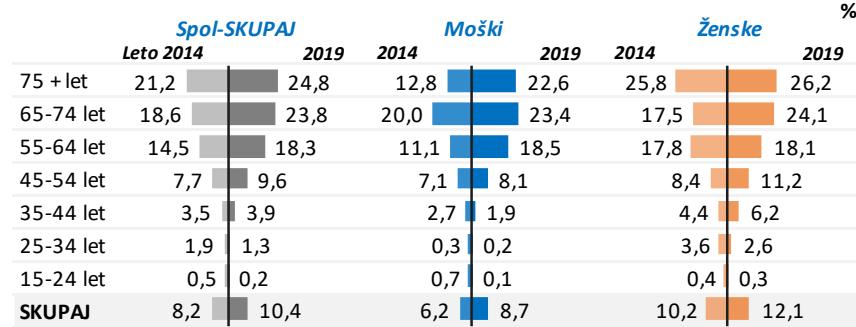
Osebe s tveganjem za pojav sladkorne bolezni tipa 2

Delež prebivalstva z velikim ali zelo velikim tveganjem za nastop sladkorne bolezni tipa 2 v prihodnjih 10 letih FINDRISK (Kazalnik 1.2.4)

Ocenjena prevalensa velikega tveganja. Delež prebivalstva z velikim in zelo velikim tveganjem za sladkorno bolezen v prihodnjih 10 letih (po modelu FINDRISK).

Ocena tveganja po FINDRISK pomeni, da obstaja verjetnost, da v naslednjih 10 letih za sladkorno boleznično tipa 2 zboli vsaka tretja (veliko tveganje) oziroma vsaka druga oseba (zelo veliko tveganje).

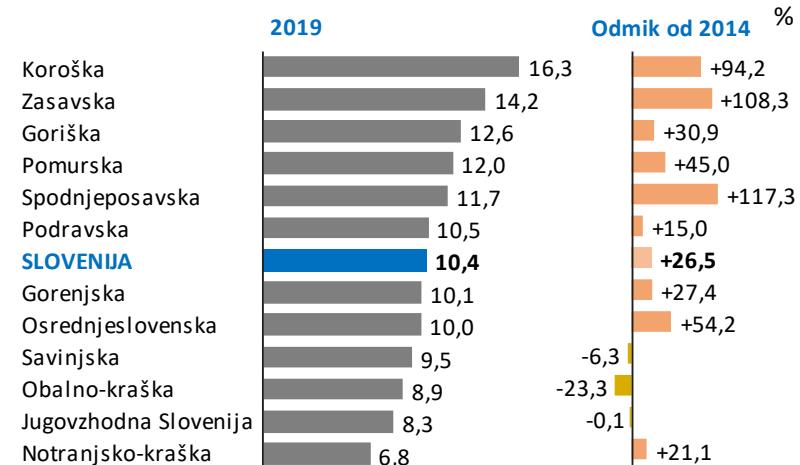
Slika 21: Veliko in zelo veliko tveganje za pojav sladkorne bolezni tipa 2 v prihodnjih 10 letih, Slovenija, 2014 in 2019

Vir: Anketa o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS), NIJZ

V 2014 je bilo med celotno populacijo 8,2% takšnih oseb, leta 2019 pa 10,4%. Glede na stalno bivališče pa je prirast največji v zasavski (108%), spodnjeposavske (117,3%) in koroški regiji (94%), v obalno kraški pa je trend celo ugoden (zmanjšanje za 23,3%). Največji delež populacije z visokim ali zelo visokim tveganjem je v koroški (16,3%), in v zasavski (14,2%) ter goriški regiji (12,6%), najmanjši pa v notranjsko kraški (6,8%). Največji prirast je pri osebah starih 55 let in več, še posebej pri moških v tem starostnem obdobju in pri osebah s poklicno izobrazbo (delež 14,3% populacije, prirast 79%).

Slika 22: Veliko in zelo veliko tveganje za pojav sladkorne bolezni tipa 2 v prihodnjih 10 letih, po statističnih regijah, 2014 in 2019

Vir: Anketa o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS), NIJZ

Preventivna obravnavna v ambulantah družinske medicine

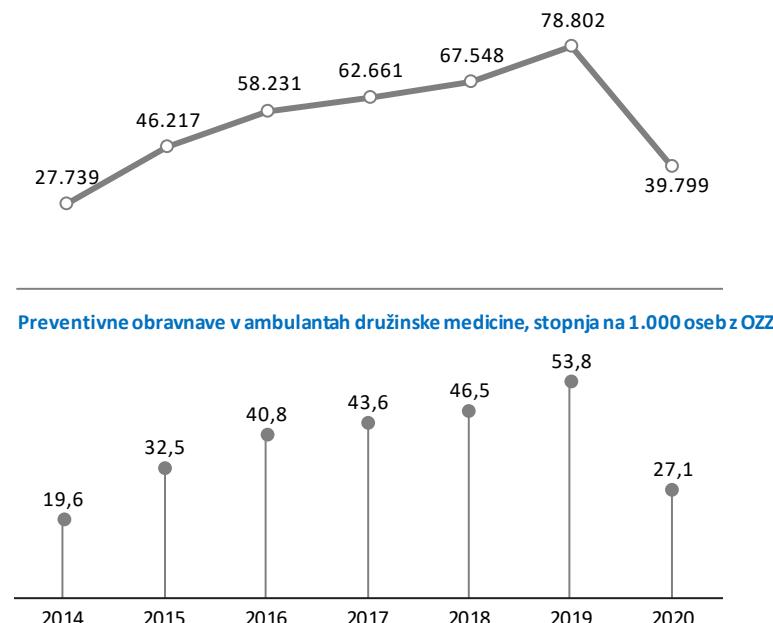
Preventivna obravnavna v ambulantah družinske medicine (Kazalnik 1.2.5)

Število opravljenih storitev preventivne obravnave s presejanjem in svetovanjem - ogroženost za kronične nenalezljive bolezni (K0121) v ambulantah družinske medicine na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

V letu 2020 je bilo v timih družinske medicine opravljenih 39.799 preventivnih pregledov, ki vključujejo med drugim tudi presejanje za sladkorno bolezen tipa 2 ter mejno bazalno glikemijo in moteno toleranco za glukozo ter ustreznno svetovanje, kar je 39.003 manj kot v letu 2019.

Slika 23: Preventivne obravnave v ambulantah družinske medicine - ogroženost za kronične nenalezljive bolezni, Slovenija, 2014-2020.

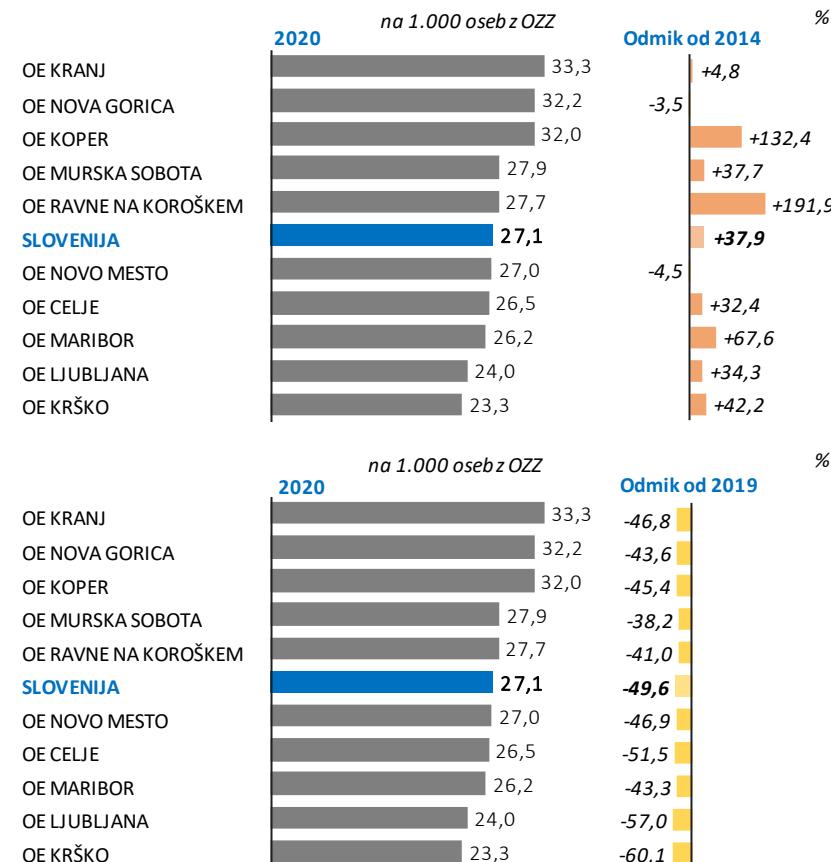
Preventivne obravnave v ambulantah družinske medicine, število

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev.

Ta obravnavna je bila opravljena v povprečju pri 27,1 osebah na 1000 oseb z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem, med regijami pa je ta delež od 23,1 do 33,3. Število in stopnja od 2014 dalje imeli pozitiven trend, v 2020 pa sta se strmo znižali. V letu 2020 so razlike med regijami še vedno velike.

Slika 24: Preventivne obravnave v ambulantah družinske medicine – ogroženost za kronične nenalezljive bolezni, po območnih enotah ZZZS, 2014, 2019 in 2020

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

AKUTNI IN KRONIČNI ZAPLETI

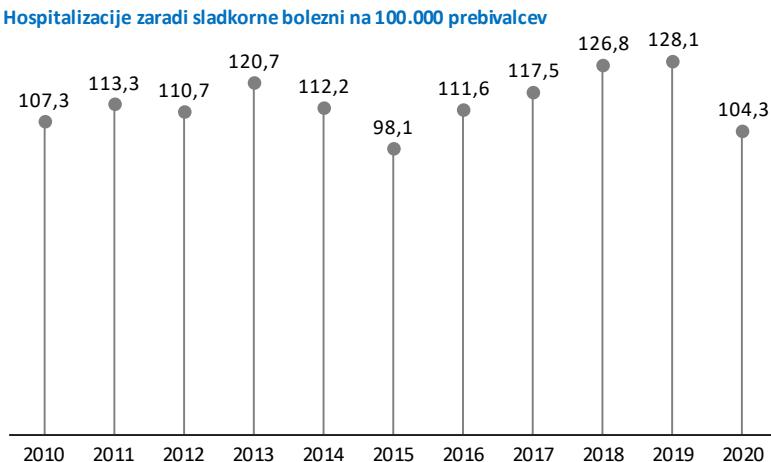
Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni

Stopnja hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni pri osebah, starih 15 let in več (Kazalnik 2.3.1)

Stopnja hospitalizacije (odpustov) zaradi sladkorne bolezni (glavna odpustna diagnoza ena od diagnoz MKB-10-AM:E10-E14) pri osebah, starih 15 let ali več.

V letu 2020 je bilo 1.861 hospitalizacij z glavno diagnozo »sladkorna bolezen« pri osebah, starih 15 let ali več (v letu 2019 2.273, v 2018 2.229, v 2010 1.888), kar pomeni 104,3 hospitalizacij na 100.000 prebivalcev Slovenije (v 2019 128,1, v 2018 126,8, v 2010 107,3) oziroma 1.580,5 na 100.000 oseb, ki prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (v 2019 1.960,8, v 2018 1.966,1, v 2010 2.049,9). V letih od 2015 do 2019 sta se število in stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni povečevala, v 2020 pa je prišlo do pomembnega zmanjšanja.

Slika 25: Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2020

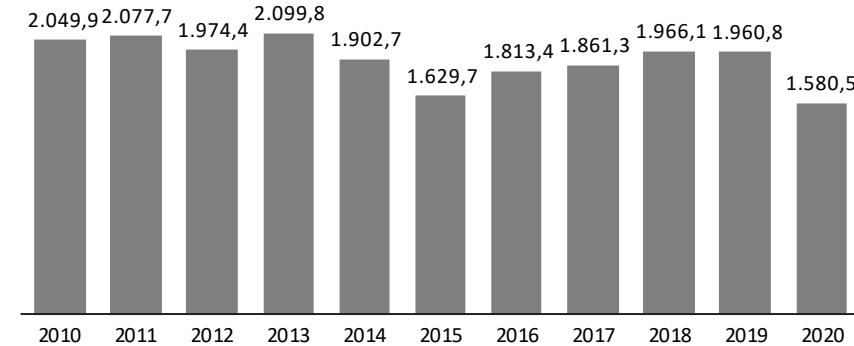
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, BOIT, NIJZ in Prebivalci, SURS

Slika 26: Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni in stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike, Slovenija, 2010-2020

Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni, število

Stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, BOIT, NIJZ in Prebivalci, SURS

Možganska kap

Letna incidenca možganske kapi pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo (Kazalnik 1.3.1)

Število in letna incidenca novih primerov možganske kapi (ishemične ali hemoragične), ki so zahtevale hospitalizacijo, na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo, starih 15 let ali več, zdravljenih z antihiperglikemiki, v opazovanem koledarskem letu.

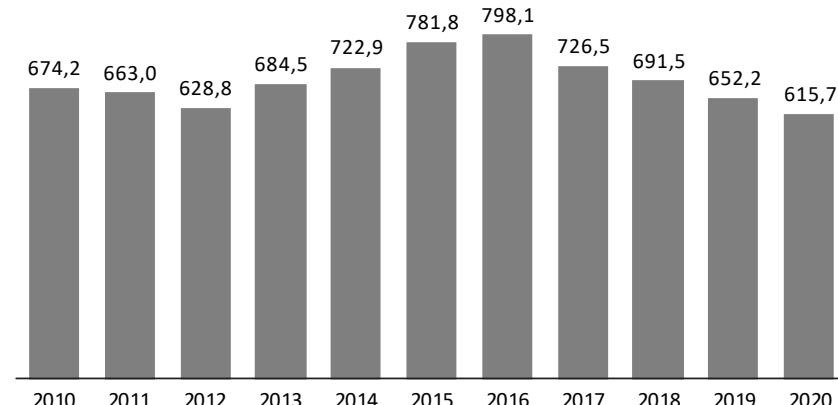
Na novo je bilo v letu 2020 v bolnišnicah dokumentiranih 725 možganskih kapi (ishemičnih ali hemoragičnih) pri tistih osebah, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar je 31 manj kot v 2019 in 104 več kot v 2010. To pomeni 615,7 možganskih kapi na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v letu 2018 691,1 in v letu 2010 674,2). Število in stopnja novih primerov možganske kapi, zaradi katerih je bila potrebna hospitalizacija, imata v zadnjih letih zanesljiv trend upadanja

Slika 27: Novi primeri možganske kapi, ki so zahtevali hospitalizacijo, pri osebah s sladkorno boleznijo, ter stopnja novih primerov možganske kapi na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike, Slovenija, 2010-2020

Število novih primerov možganske kapi

incidenca možganskih kapi, ki so zahtevali hospitalizacijo, pri osebah, ki so prejemale antihiperglikemike, na 100.000 oseb, zdravljenih z antihiperglikemiki

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Miomardni infarkt

Letna incidenca miokardnega infarkta (vsi tipi) pri osebah s sladkorno bolezni na 100.000 oseb s sladkorno bolezni (Kazalnik 1.3.2)

Število in letna incidenca novih primerov miokardnega infarkta (MI, vse vrste) pri osebah, ki se zdravijo z antihiperglikemiki, starih 15 let in več, na 100.000 oseb s sladkorno bolezni, zdravljenih z antihiperglikemiki, v opazovanem koledarskem letu.

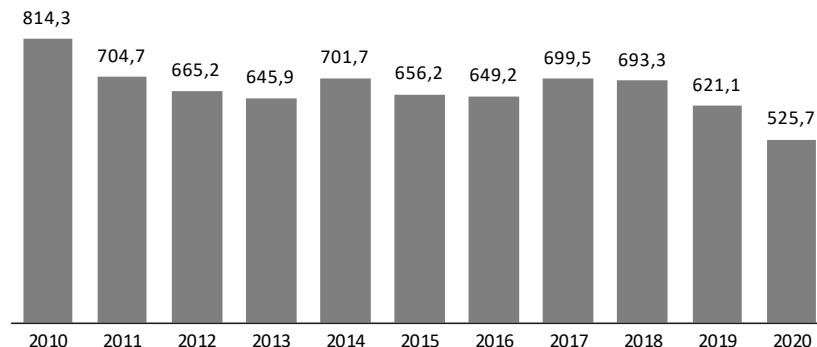
Na novo je bilo v letu 2020 v bolnišnicah dokumentiranih 619 miokardnih infarktov pri osebah, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar je 101 manj kot v letu 2019 in 167 manj kot v 2018 in 131 manj kot v 2010. To pomeni 525,7 miokardnih infarktov na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v letu 2018 693,3 in v letu 2010 814,3). Število in stopnja novih primerov miokardnega infarkta imata zanesljiv trend upadanja.

Slika 28: Novi primeri miokardnega infarkta pri osebah s sladkorno bolezni, ter stopnja novih primerom miokardnega infarkta na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike, Slovenija, 2010-2020

Novi primeri miokardnega infarkta pri osebah s sladkorno bolezni

Stopnja novih primerom miokardnega infarkta na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

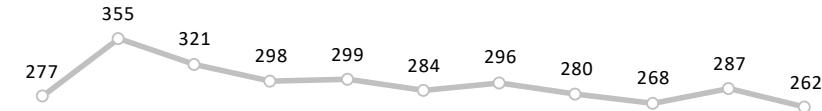
Amputacija noge nad gležnjem

Letna incidenca amputacije nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo (visoka amputacija) (Kazalnik 1.3.3)
Število in letna incidenca amputacij nad gležnjem pri osebah, ki se zdravijo z antihiperglikemiki, na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo ki se zdravijo z antihiperglikemiki (visoka amputacija).

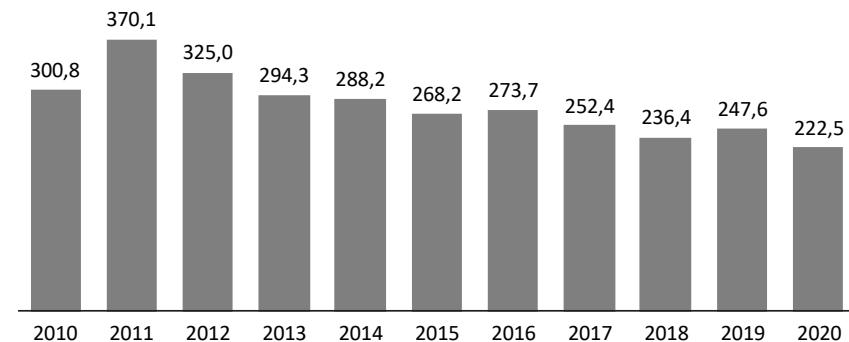
Na novo je bilo v letu 2020 opravljenih 262 amputacij noge nad gležnjem pri osebah, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar je 25 manj kot v 2019 in 15 manj kot v 2010. To pomeni 222,5 amputacij nad gležnjem na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v letu 2018 236,4 in v letu 2010 300,8).
Število in stopnja amputacij nad gležnjem imata trend upadanja.

Slika 29: Novi primeri amputacij nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo, ter stopnja novih primerom amputacij nad gležnjem na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike, Slovenija, 2010-2020

Novi primeri amputacij nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo

Stopnja novih primerom amputacij nad gležnjem na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Hipoglikemije

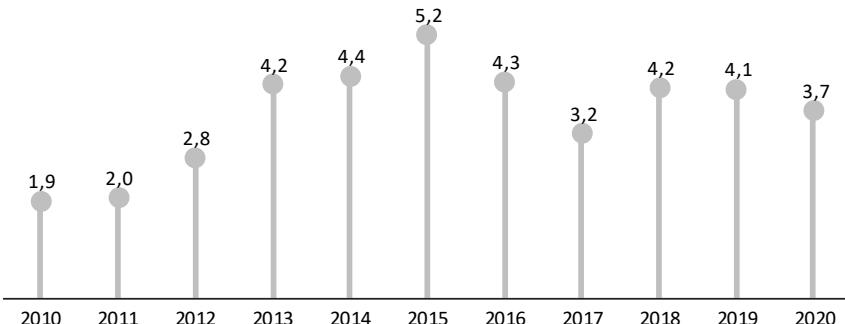
Stopnja hospitalizacij zaradi hipoglikemije (Kazalnik 1.3.4)

Stopnja odpustov iz bolnišnice zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

V letu 2020 je bilo 66 hospitalizacij zaradi hipoglikemije (v letih 2018 in 2019 73, v 2010 34) med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar pomeni 56,1 hospitalizacij zaradi hipoglikemije na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v 2018 64,4, v 2010 36,9) oziroma 3,7 hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev Slovenije (v 2019 4,1, v 2018 4,2, v 2010 1,9). Število in incidenčna stopnja sta v zadnjih letih približno stabilna.

Slika 30: Hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2020

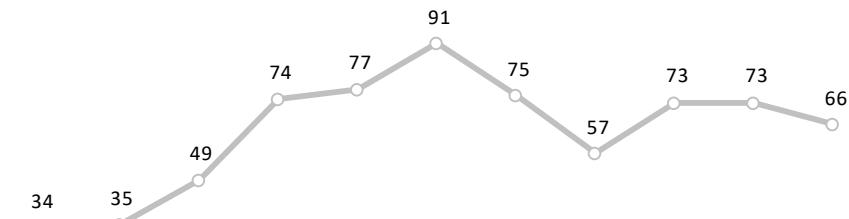
Hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev

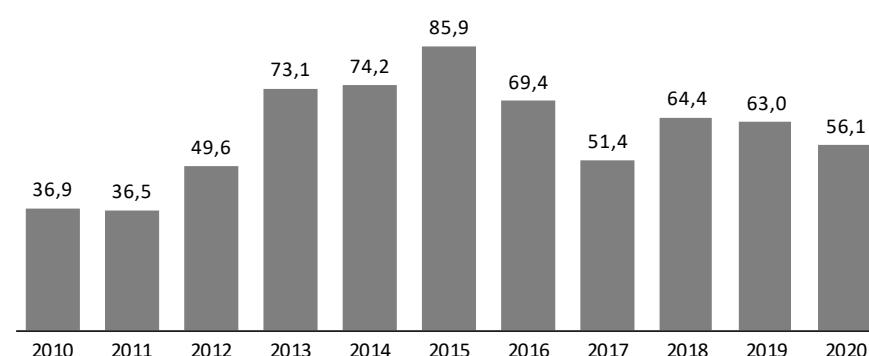
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

Slika 31: Hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2010-2020

Hospitalizacije zaradi hipoglikemije, število

Hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Diabetična ketoacidoza

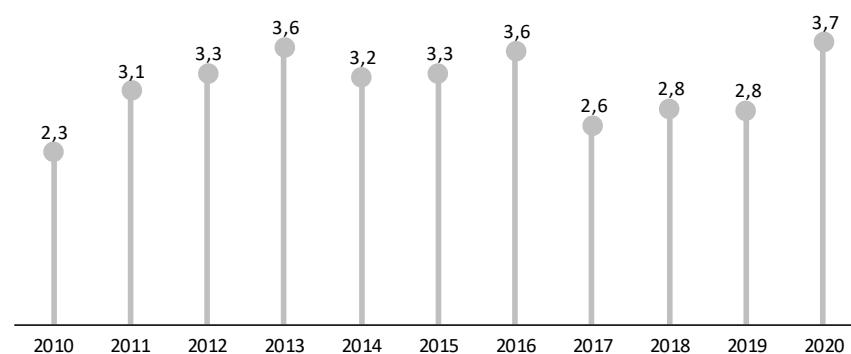
Stopnja hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze (Kazalnik 1.3.5)

Stopnja odpustov iz bolnišnice zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

V letu 2020 je bilo 66 hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze (v letih 2018 in 2019 50, v 2010 40) med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar pomeni 56,1 hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoza na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v 2018 44,1, v 2010 43,4) oziroma 3,7 hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev Slovenije (v letih 2018 in 2019 2,8, v 2010 2,3). Število in incidenčna stopnja sta v 2020 bistveno višja kot nekaj let pred tem, glede na majhno število pa je za oceno trenda potrebno daljše opazovano obdobje nekaj naslednjih let, oziroma analiza vzrokov za porast v 2020.

Slika 32: Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2020

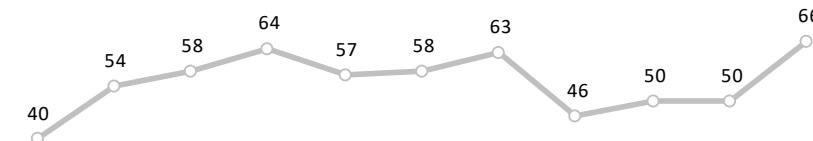
Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev

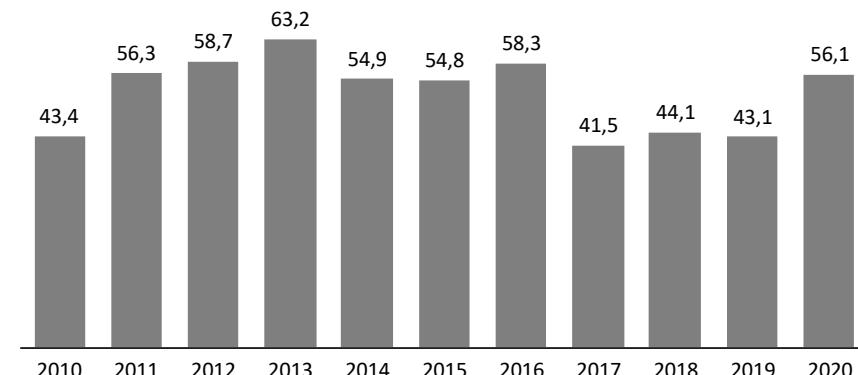
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

Slika 33: Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2010-2020

Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze, število

Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Diabetični aketotični hiperosmolarni sindrom

Stopnja hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma (Kazalnik 1.3.6)

Stopnja odpustov iz bolnišnic zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev v opazovanem letu.

V letu 2020 je bilo 42 hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma (v 2019 45, v 2018 40, v 2010 66) med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar pomeni 35,7 hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v 2019 38,8, v 2018 35,3, v 2010 71,7) ozziroma 2,4 hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev Slovenije (v 2019 2,5, v 2018 2,3, v 2010 3,7). Število in incidenčna stopnja sta v zadnjih letih približno stabilni.

Slika 34: Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2020

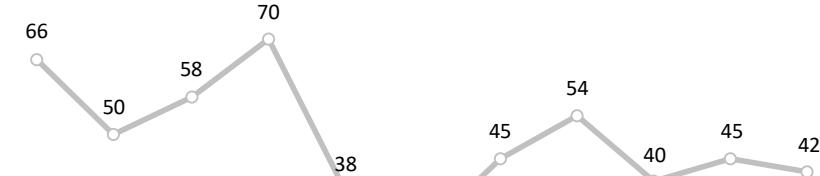
Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev

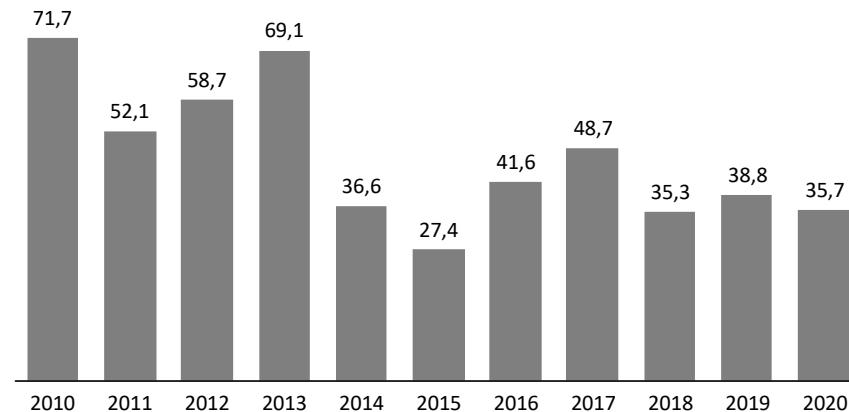
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

Slika 35: Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2010-2020

Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma, število

Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

SLADKORNA BOLEZEN, DIALIZE IN TRANSPLANTACIJE

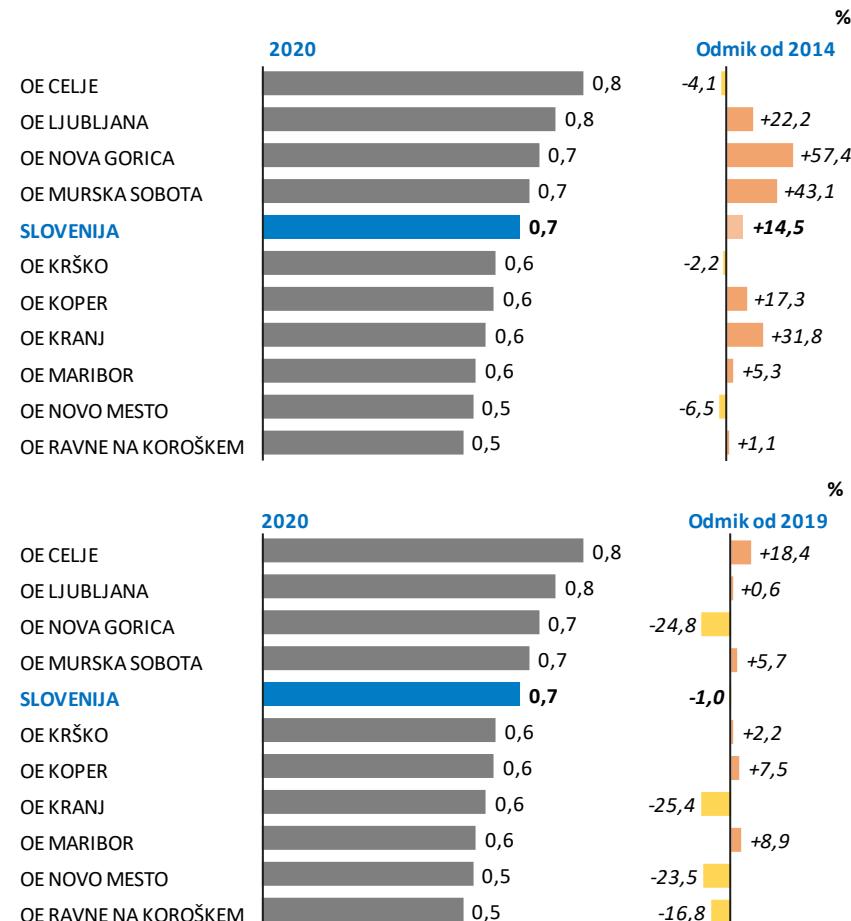
Sladkorna bolezen in zdravljenje z dializo

Osebe s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z dializo (Kazalnik 1.4.2)

Število in delež oseb, ki so v koledarskem prejemale antihiperglikemike in se hkrati zdravile z dializo, med vsemi osebami, ki so prejemale antihiperglikemike

V letu 2020 se je z dializo zdravilo 782 oseb (v letu 2019 778, v 2018 714, v 2014 603) od 117.231 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili. Izraženo z deležem se je v letu 2020 zdravilo z dializo 0,67 oseb na 100 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v letu 2019 0,67, 2018 0,63, v letu 2014 0,58).

Slika 36: Osebe, zdravljenje z dializo med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, po območnih enotah ZZZS, 2014, 2019 in 2020

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Zdravljenje z dializo in sladkorna boleznen

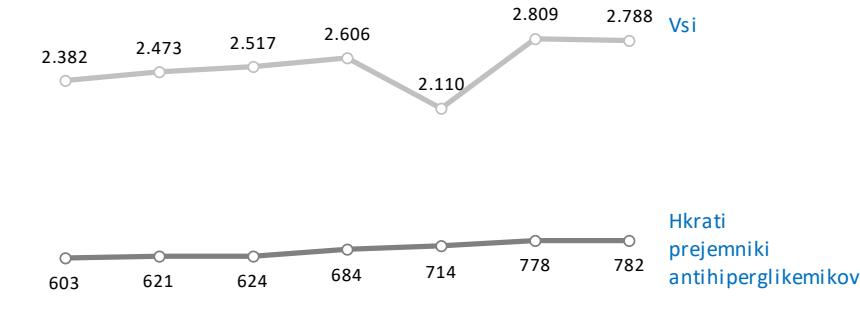
Osebe s sladkorno boleznijo med osebami na dializi (Kazalnik 1.4.1)

Število in delež oseb, ki so v koledarskem prejemale antihiperglikemike in se hkrati zdravile z dializo, med vsemi osebami, ki se zdravijo z dializo

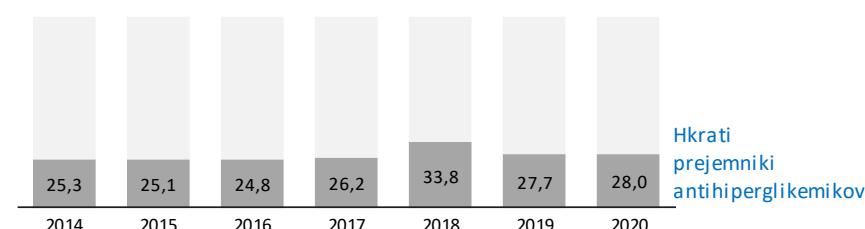
Vseh oseb, ki so se v letu 2020 zdravile z dializo, ne glede na vzrok je, 2.788 (v letu 2019 2.809, v letu 2018 2.110, v letu 2014 2.382). Med njimi je 782 oseb, ki se hkrati zdravijo z zdravili za sladkorno boleznen, kar pomeni 28,0 odstotka izmed tistih, ki se zdravijo z dializo (v letu 2019 27,7%, 2018 26,9%, v letu 2014 25,3%).

Slika 37: Osebe s sladkorno boleznijo, ki jo zdravijo z zdravili, med osebami na dializi, Slovenija, 2014-2020

Osebe s sladkorno boleznijo, ki jo zdravijo z zdravili, med osebami na dializi, število

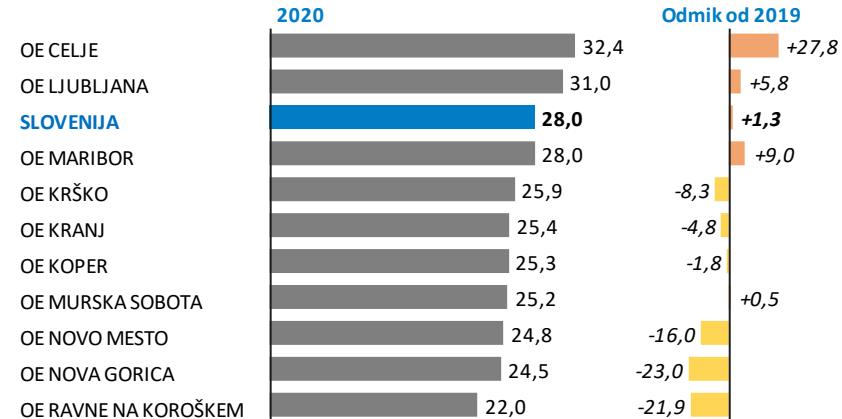
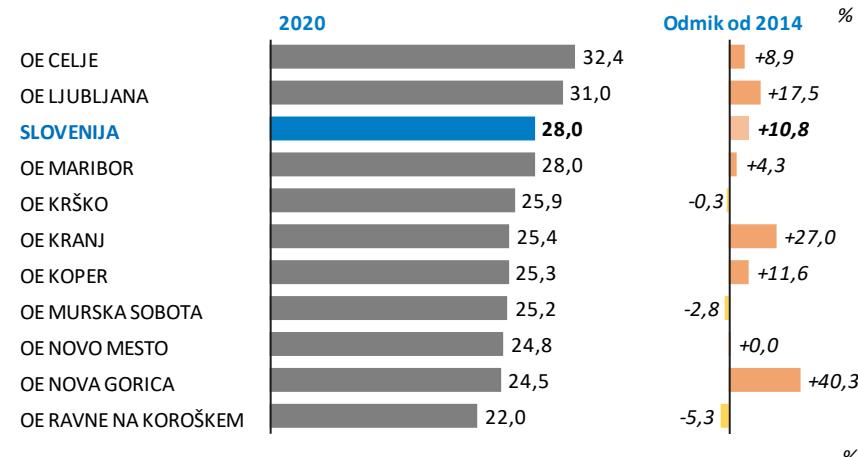

Osebe s sladkorno boleznijo, ki jo zdravijo z zdravili, med osebami na dializi, delež

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Slika 38: Osebe s sladkorno boleznijo, ki jo zdravijo z zdravili, med osebami na dializi, po območnih enotah ZZZS, 2014, 2019 in 2020

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Transplantacija ledvic ali ledvic in trebušne slinavke

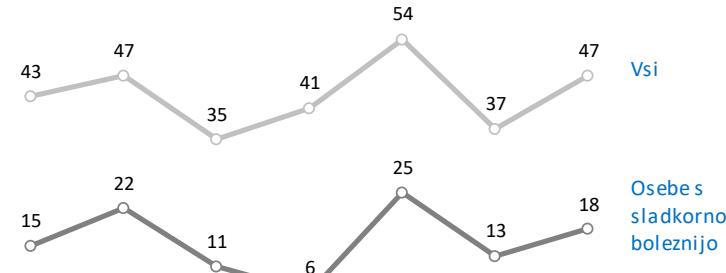
Transplantacija ledvic ali ledvic in trebušne slinavke (1.4.3)

Število in delež oseb, ki so v tekočem letu imele transplantacijo ledvic ali ledvic s trebušno slinavko in so prejemale antihiperglikemike, med osebami s transplantacijo.

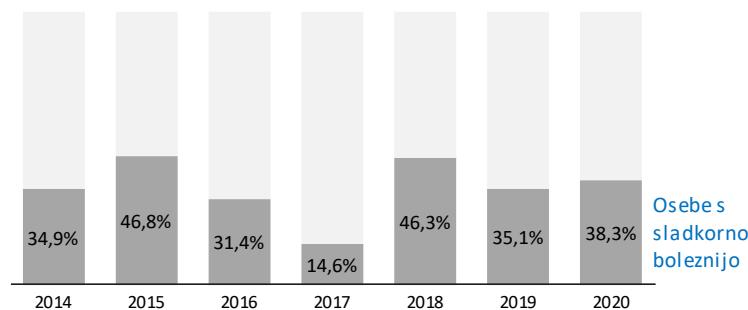
Vseh oseb, ki so imele v letu 2020 opravljeno transplantacijo levic ne glede na vzrok je 47 (v letu 2019 37, v 2018 54, v 2014 43). Med njimi je 18 oseb, ki se hkrati zdravijo z zdravili za sladkorno bolezen, kar pomeni 38,1 odstotka (v letu 2019 35,1%, v 2018 46,3%, v 2014 34,9%).

Slika 39: Osebe z na novo opravljeno transplantacijo ledvic ali ledvic in trebušne slinavke, ki imajo tudi sladkorno bolezen, zaradi katere se zdravijo z zdravili, med vsemi osebami z na novo opravljeno transplantacijo ledvic ali ledvic in trebušne slinavke, Slovenija, 2014-2020

Število oseb z na novo opravljeno transplantacijo ledvic ali ledvic in trebušne slinavke, ki imajo tudi sladkorno bolezen, zaradi katere se zdravijo z zdravili, med vsemi osebami z na novo opravljeno transplantacijo ledvic ali ledvic in trebušne slinavke

Delež oseb z na novo opravljeno transplantacijo ledvic ali ledvic in trebušne slinavke, ki imajo tudi sladkorno bolezen, zaradi katere se zdravijo z zdravili, med vsemi osebami z na novo opravljeno transplantacijo ledvic ali ledvic in trebušne slinavke

* transplantacije ledvic ali ledvic in trebušne slinavke

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

UMRLJIVOST

Umrljivost

Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni (E10-E14) na 100.000 prebivalcev (Kazalnik 1.5.1)

Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni (E10-E14) na 100.000 prebivalcev je starostno standardizirana stopnja umrljivosti z uporabo direktno metode standardizacije in Evropske standardne populacije (ESP).

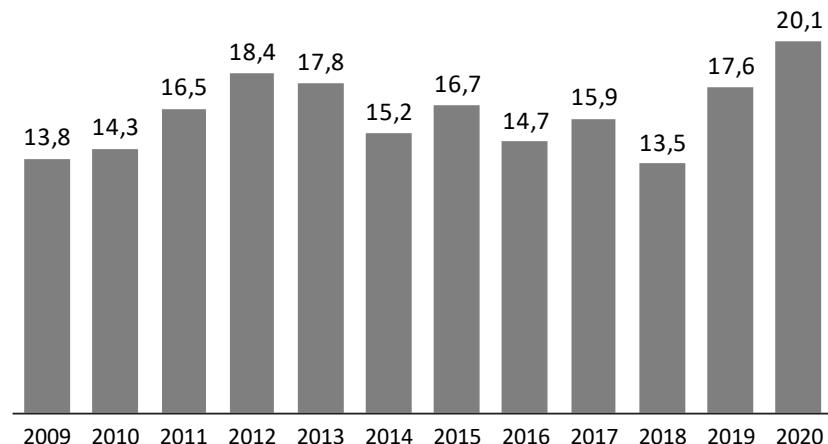
V letu 2020 je število umrlih zaradi sladkorne bolezni kot osnovnega vzroka smrti 443 (v letu 2019 380, v letu 2018 282, v letu 2010 257). Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni kot osnovnega vzroka smrti na 100.000 prebivalcev Slovenije je 20,1 (v letu 2019 17,6, v 2018 13,5, v 2010 14,3).

Slika 40: Umrljivosti zaradi sladkorne bolezni, Slovenija, 2009 -2020

Umrljivost zaradi sladkorne bolezni, število umrlih

Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni na 100.000 prebivalcev

Vir: Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ in Prebivalstvo, SURS

ZDRAVILA

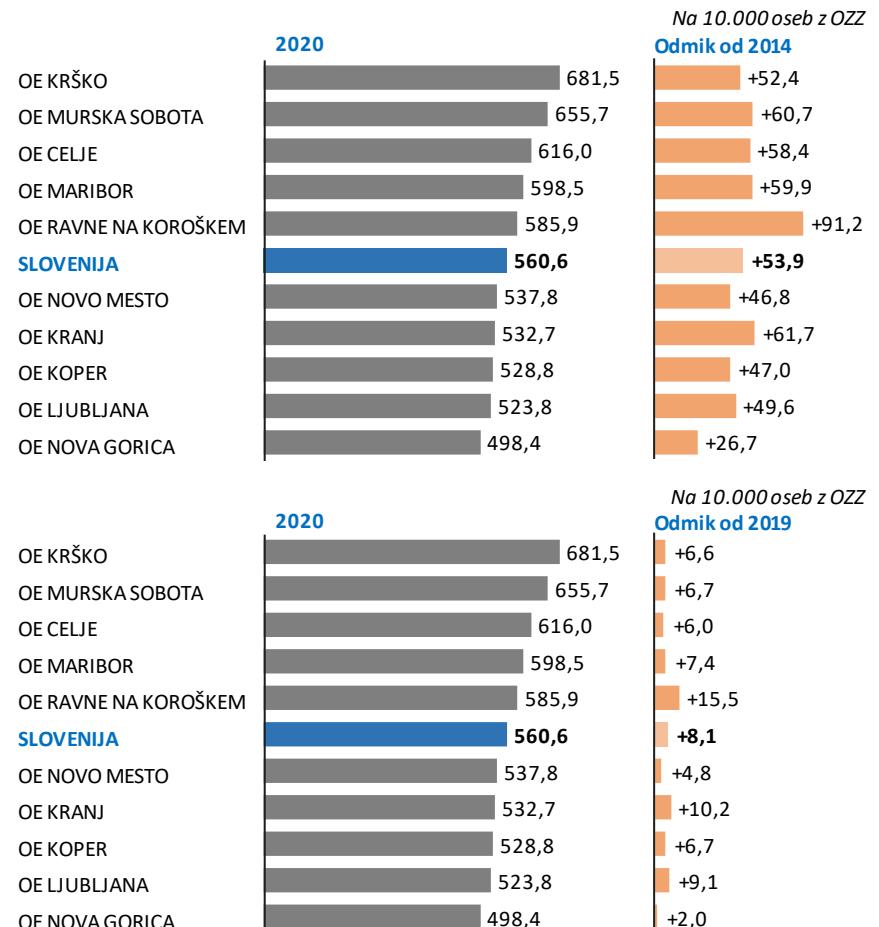
Zdravila za sladkorno boleznen

Zavarovane osebe s sladkorno bolezni, zdravljenje z antihiperglikemiki (Kazalnik 2.1.1)

Zavarovane osebe, ki so v koledarskem letu prejele vsaj eno zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni (antihiperglikemik) na 10.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

Število oseb, ki so v tekočem koledarskem letu prejele zdravila za zniževanje glukoze (ATC podskupina A10, imenovani tudi antihiperglikemiki) in ki so hkrati vključene v obvezno zdravstveno zavarovanje, je v letu 2020 117.231, kar je 1.801 več kot v letu 2019 in 4.092 več kot v letu 2018 in 16.176 več kot v letu 2014. Na 10.000 zavarovanih oseb je torej v letu 2020 560,6 takšnih, ki so prejele zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni, kar je 64,6 več kot leta 2014. Med regijami so razlike, od 681,5 na 10.000 prebivalcev v OE Krško do 498,4 v OE Nova gorica. Tudi prirast glede na leto 2014 se razlikuje, od 26,7 v OE Nova Gorica do 91,2 v OE Ravne na Koroškem.

Slika 41: Zavarovane osebe, ki sladkorno bolezni zdravijo z zdravili, po območnih enotah ZZZS (OE), 2014, 2019 in 2020.

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Zdravljenje z metforminom

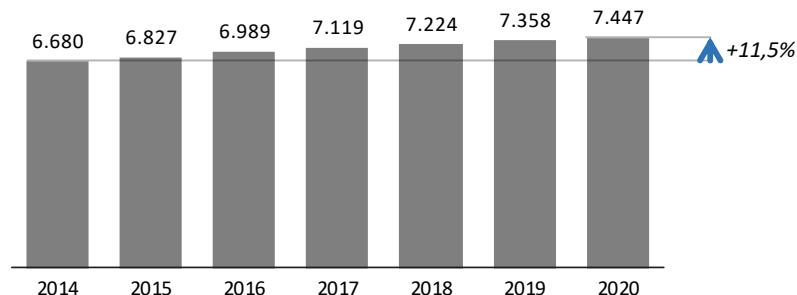
Osebe s sladkorno boleznijo, zdravljenje z metforminom (Kazalnik 2.1.6)

Osebe s sladkorno boleznijo, ki so v koledarskem letu vsaj enkrat prejeli metformin v monoterapiji ali v kombinaciji z drugimi antihiperglikemiki (antihiperglikemiki iz ATC skupine A10BA in A10BD {02, 03, 05, 07, 08, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23}, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov.

Metformin je temeljno zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni tipa 2. Za zdravljenje drugih stanj se uporablja le izjemoma, zato smo privzeli, da gre za osebe s sladkorno boleznijo.

Slika 42: Zdravljenje sladkorne bolezni z metforminom, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2014-2020

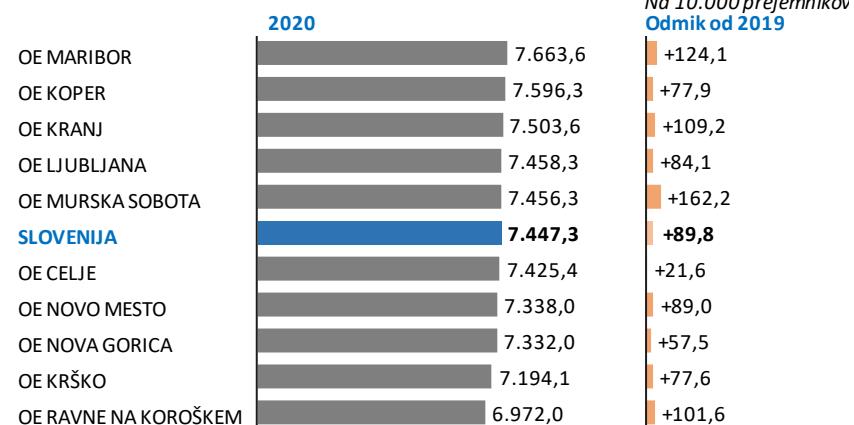
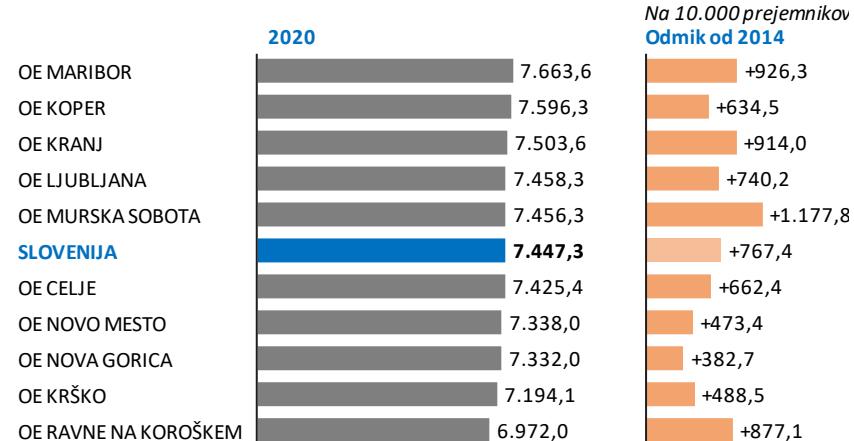
Zdravljenje sladkorne bolezni z metforminom, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Med 10.000 osebami s sladkorno boleznijo, ki prejemajo antihiperglikemike, je v povprečju v letu 2020 zdravljenje z metforminom prejelo 7.447 oseb, kar je več kot v letu 2014, ko jih je bilo 6.680. Razlike med regijami obstajajo, od 6.972 do 7.664 na 10.000 oseb s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z zdravili. Število oseb s sladkorno boleznijo, ki prejemajo metformin, izraženo na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, je v vseh regijah Slovenije večje kot v letu 2014, povečanje je največje v OE Murska Sobota in najmanjše v OE Nova Gorica.

Slika 43: Zdravljenje sladkorne bolezni z metforminom na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, območne enote ZZZS, 2014, 2019 in 2020.

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihipertenzivi

Osebe s sladkorno boleznijo, zdravljenje z antihiperglikemiki in antihipertenzivi (Kazalnik 2.1.10)

Osebe s sladkorno boleznijo, ki so hkrati prejemniki antihiperglikemikov in ACE zaviralcev ali A2 antagonistov v monoterapiji ali v kombinaciji z drugimi antihipertenzivi (A10 in hkrati C09A ali C09B ali C09C ali C09AD) na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov.

ACE zavirci ali A2 antagonisti sodijo med antihipertenzive prvega izbora pri sladkori bolezni. Med 10.000 osebami s sladkorno boleznijo, ki prejema antihiperglikemike, je v povprečju v letu 2020 zdravljenje tako z antihiperglikemikom kot antihipertenzivom prvega izbora prejemalo 7.024 oseb, kar je manj kot v letu 2014, ko jih je bilo 7.247.

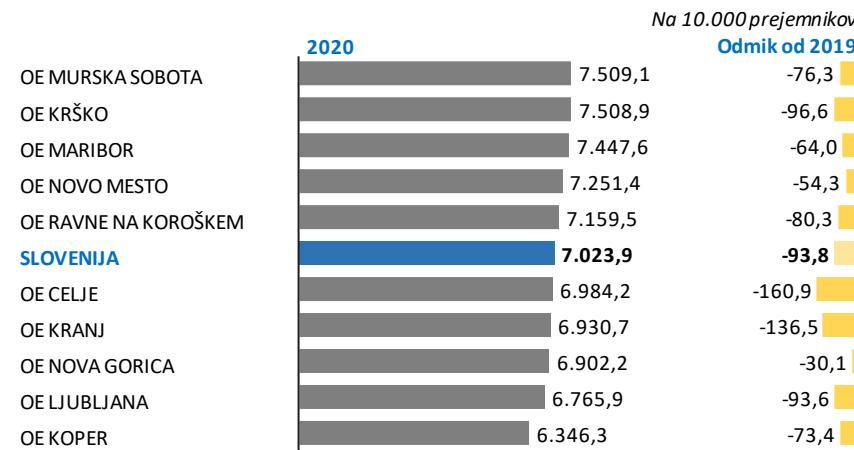
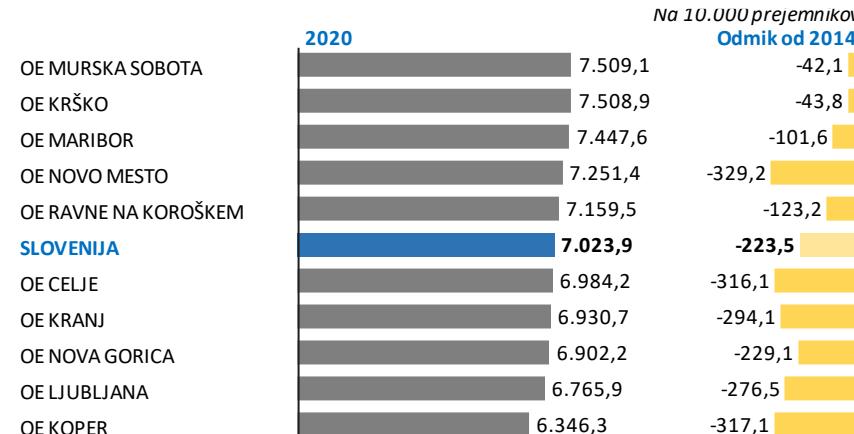
Slika 44: Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihipertenzivi hkrati, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2014-2020

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Razlike med regijami obstajajo, od 6.346 do 7.509 na 10.000 oseb s sladkorno boleznijo, ki prejema antihiperglikemike. Število oseb, zdravljenih hkrati z antihiperglikemiki in antihipertenzivi, izrazeno na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, je v vseh regijah Slovenije manjše kot v letu 2014, celo za 329,2 v OE Novo mesto.

Slika 45: Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihipertenzivi hkrati, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, območne enote ZZZS, 2014, 2019 in 2020.

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihiperlipemiki

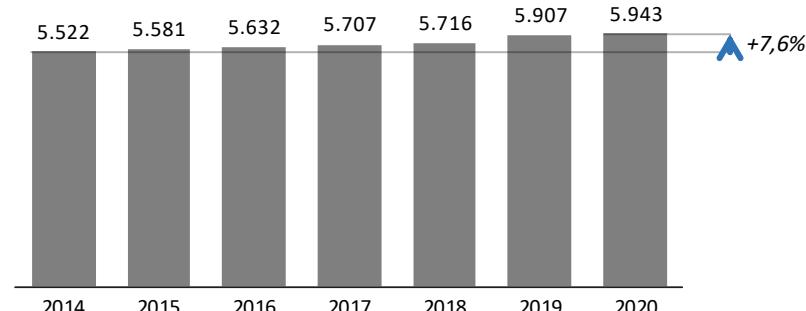
Osebe s sladkorno boleznijo, zdravljeni z antihiperglikemiki in antihiperlipemiki (Kazalnik 2.1.11)

Osebe s sladkorno boleznijo, ki so hkrati prejemniki antihiperglikemikov in antihiperlipemikov v monoterapiji ali v kombinaciji (A10 in hkrati C10AA ali C10B) na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov.

Med 10.000 osebami s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z antihiperglikemiki, je v povprečju v letu 2020 zdravljenje tako z antihiperglikemikom kot z antihiperlipemikom prejelo 5.942 oseb, kar je več kot v letu 2014, ko jih je bilo 5.522. Razlike med regijami obstajajo, od 5.165 do 6.508 na 10.000 oseb s sladkorno boleznijo, ki prejemajo antihiperglikemike. Število oseb, zdravljenih hkrati z antihiperglikemiki in antihiperlipemiki, izraženo na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, je v vseh regijah Slovenije večje kot v letu 2014, v povprečju za 420,9. Razlike med regijami so prisotne in sicer je povečanje največje v OE Murska Sobota (684,6) in najmanjše v OE Celje (258,3).

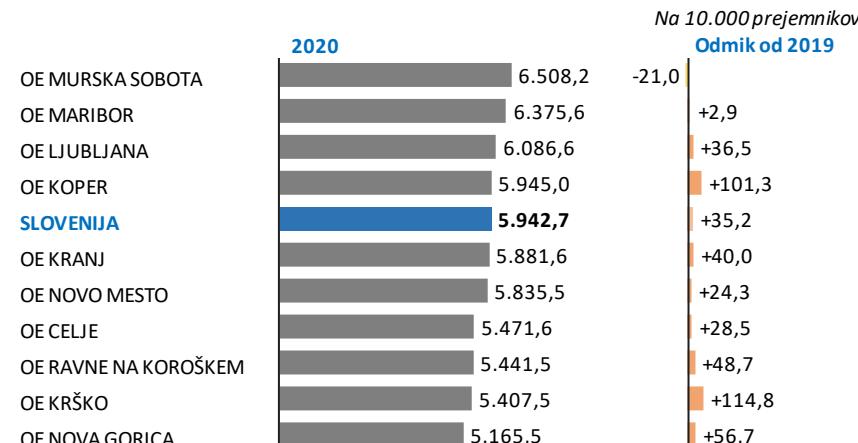
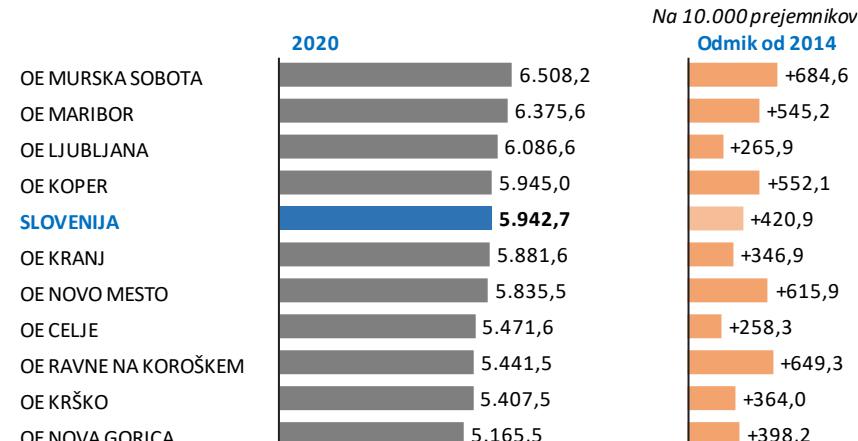
Slika 46: Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihiperlipemiki hkrati, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2014-2020

Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihiperlipemiki hkrati, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Slika 47: Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihiperlipemiki hkrati, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, območne enote ZZZS, 2014, 2019 in 2020.

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Izdatki za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni

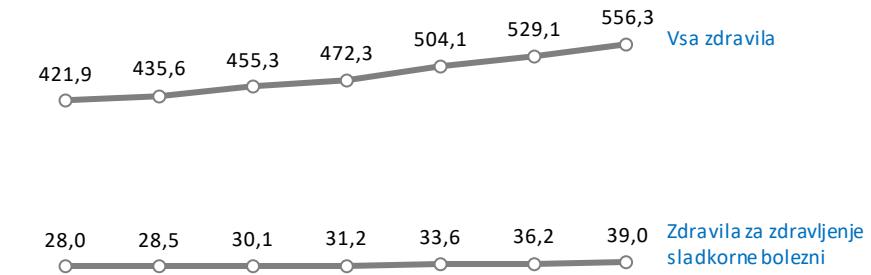
Izdatki za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni (2.1.12)

Odstotek izdatkov za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni (antihiperglikemikov) v vseh izdatkih za zdravila na recept.

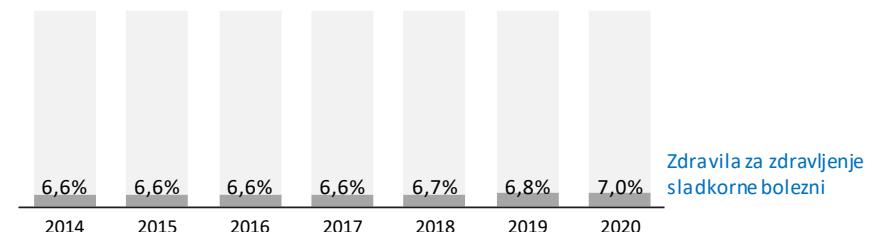
Izdatek ZZZS za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v letu 2020 39,04 milijonov EUR (v letu 2019 36,24, v letu 2018 33,61, v letu 2014 28,04), kar predstavlja 7,0% celotnih izdatkov za zdravila (v letu 2019 6,8%, v 2018 6,7%, v 2014 6,6%). Izdatek se iz leta v leto povečuje, delež pa manj strmo kot celotni izdatki.

Slika 48: Izdatki za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni, Slovenija, 2014-2020

Izdatki za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni, v mio EUR

Izdatki za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni, glede na izdatke za vsa izdana zdravila

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

Uporaba diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi

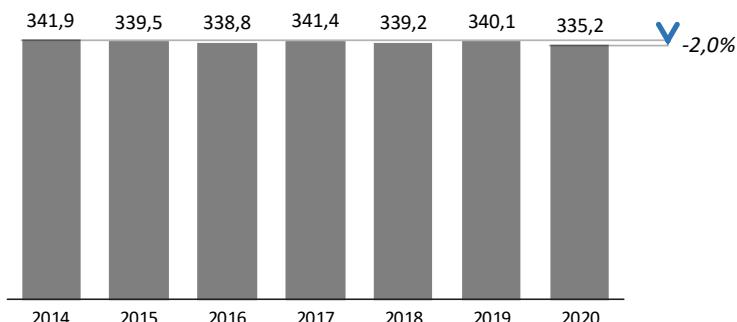
Osebe s sladkorno boleznijo, ki so v tekočem letu prejemale diagnostične trakove za meritnik glukoze v krvi (Kazalnik 2.2.1)

Število oseb s sladkorno boleznijo, ki so v tekočem letu prejele vsaj eno naročilnico za diagnostične trakove za meritnik glukoze v krvi (Medicinski pripomoček s šifro 1232) na 1.000 prejemnikov antihiperglikemikov.

V letu 2020 je število oseb, ki so uporabljale diagnostične trakove za meritnik glukoze v krvi, kar je glede na leto 2014 3.896 več. Izmed 1000 oseb, ki za sladkorno bolezen prejemajo zdravila, je v bremi ZZZS diagnostične trakove za meritnik glukoze v krvi v letu 2020 prejelo v povprečju 335,2 oseb, v letu 2019 340,1 in v 2014 341,9. Razlike med regijami obstajajo, od 304,2 do 363,6 oseb na 1000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili. Vzorec razporeditve med regijami ni enak kot v 2014, v dveh zdravstvenih regijah je prišlo do porasta, v ostalih do znižanja.

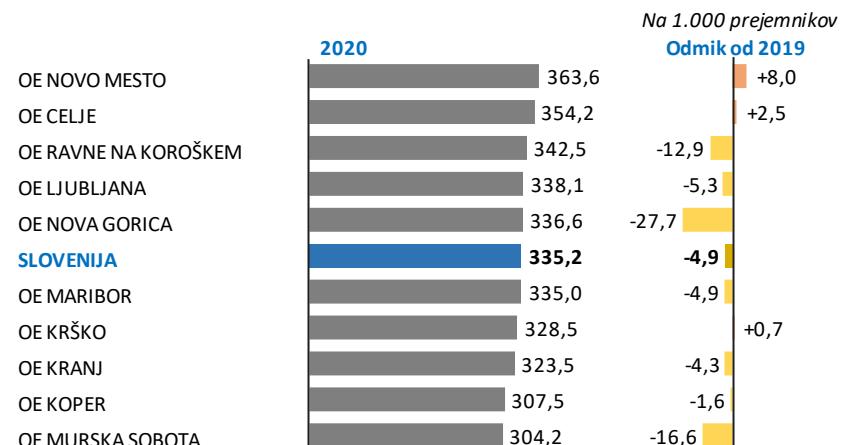
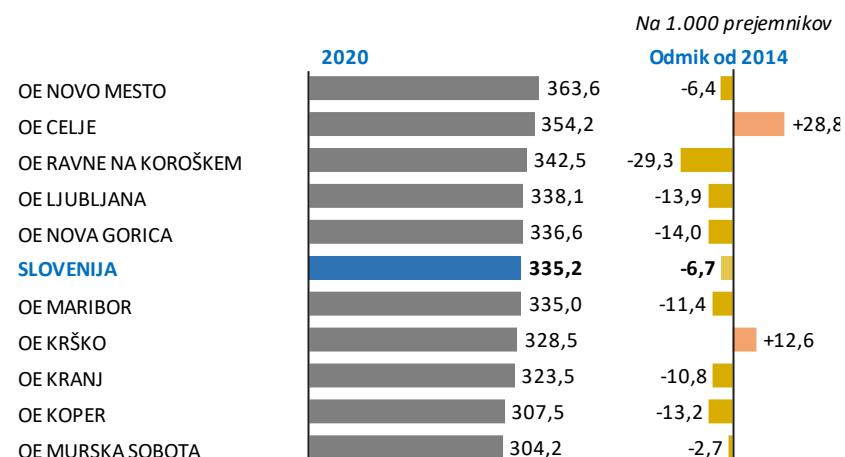
Slika 49: Uporaba diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi, na 1.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2014-2020

Uporaba diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi, na 1.000 prejemnikov antihiperglikemikov

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

Slika 50: Uporaba diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi, na 1.000 prejemnikov antihiperglikemikov, po območnih enotah ZZZS, 2014, 2019 in 2020

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

Uporaba diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi - število na osebo

Število izdanih diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi (Kazalnik 2.2.2)

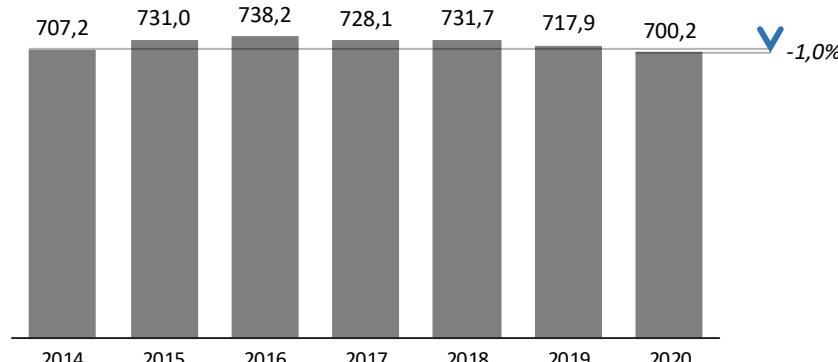
Število kosov izdanih diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi

(Medicinski pripomoček s šifro 1232) na osebo, ki je prejemała diagnostične trakove za meritnik glukoze v krvi.

Osebam, ki so v breme ZZZS prejeli diagnostične trakove za meritnik glukoze v krvi v 2020, je bilo v povprečju izdanih 700 diagnostičnih trakov v celotnem koledarskem letu, v letu 2019 717,9 v 2014 707,2. Razlike med regijami obstajajo, predpisanih je bilo od 631,7 do 750,4 trakov na osebo letno, pri čemer vzorec razporeditve med regijami ni enak kot v 2014. Največje povečanje je v OE Novo mesto (72,2 trakov), največje znižanje pa v OE Krško (45,5 trakov).

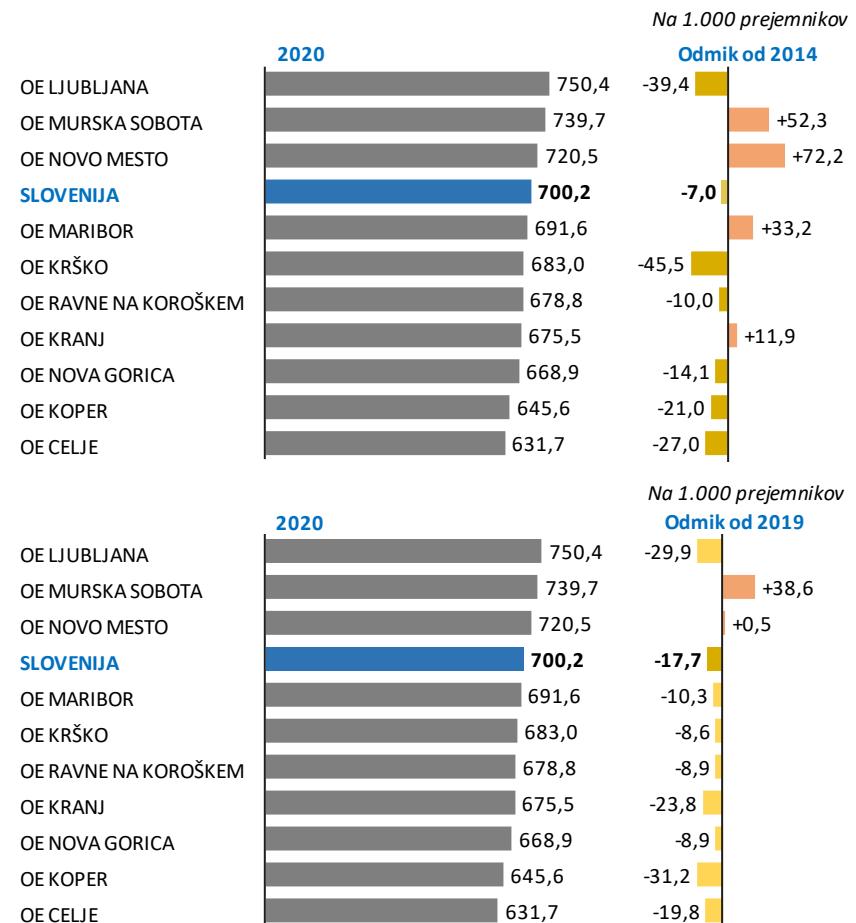
Slika 51: Uporaba diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi, letno na enega prejemnika diagnostičnih trakov, Slovenija, 2014-2020

Uporaba diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi, letno na enega prejemnika diagnostičnih trakov

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Slika 52: Uporaba diagnostičnih trakov za meritnik glukoze v krvi, letno na enega prejemnika diagnostičnih trakov, po območnih enotah ZZZS, 2014, 2019 in 2020.

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje glukoze pri otrocih in mladostnikih

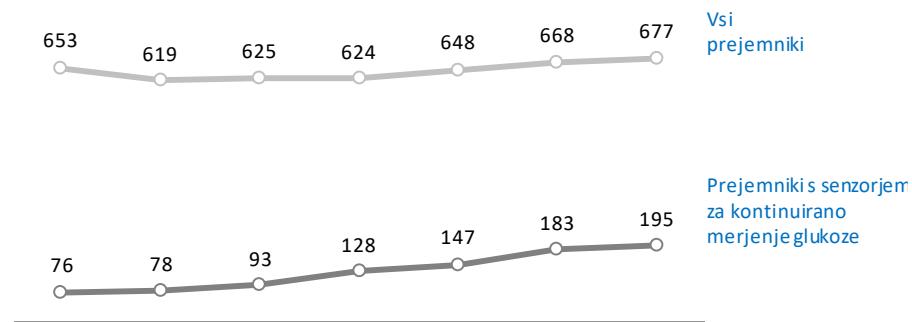
Otroci in mladostniki s sladkorno boleznjijo, stari do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Kazalnik 2.2.5)

Število in delež oseb s sladkorno boleznjijo, starih do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Medicinski pripomoček s šifro 1247) med prejemniki antihiperglikemikov do 18 leta.

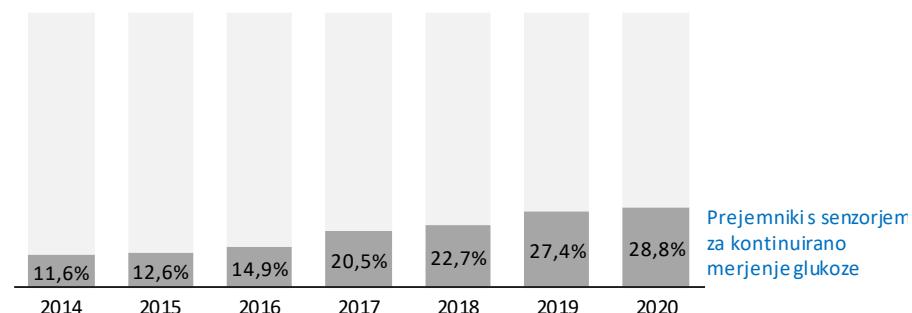
V letu 2020 je senzor za kontinuirano merjenje glukoze prejelo 195 otrok oziroma mladostnikov, starih do 18 let (v letu 2019 183, v 2018 147, v 2014 76), kar pomeni 28,8 odstotkov med vsemi osebami, ki so mlajše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (v 2018 22,7%, v 2014 11,6%). Število in delež se iz leta v leto povečuje.

Slika 53: Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihiperglikemikov do 18 let, Slovenija, 2014-2020

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihiperglikemikov do 18 let, število

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihiperglikemikov do 18 let, delež

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje glukoze med odraslimi osebami s sladkorno boleznijo

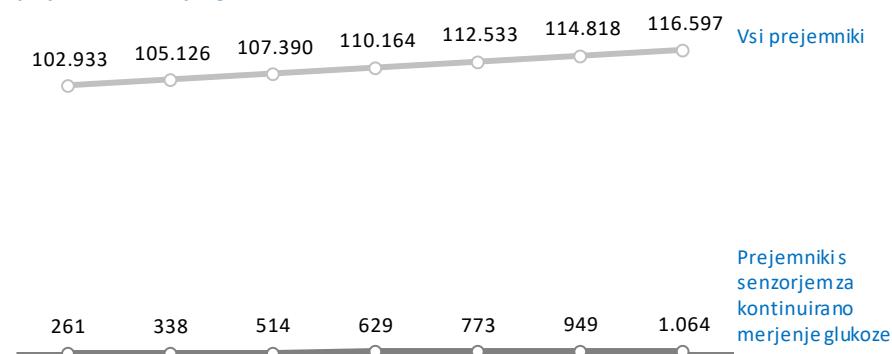
Osebe s sladkorno boleznijo, stare 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejele senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Kazalnik 2.2.6)

Število in delež oseb s sladkorno boleznijo, starih 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejele senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Medicinski pripomoček s šifro 1247) med prejemniki antihiperglikemikov starih 18 let in več.

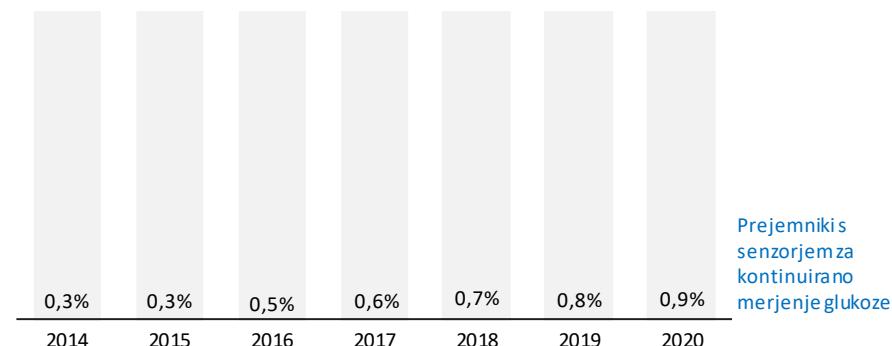
V letu 2020 je senzor za kontinuirano merjenje glukoze prejelo 1.064 odraslih (v 2019 949, v 2018 773, v 2014 261), kar pomeni 0,91 odstotkov med vsemi osebami, ki so starejše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezni (v 2018 0,69%, v 2014 0,25%). Število oseb se iz leta v leto povečuje, delež pa je pričakovano majhen, predvsem glede na majhen delež sladkorne bolezni tipa 1 (pri katerih je indicirana uporaba senzorja) med odraslimi osebami s sladkorno boleznijo.

Slika 54: Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri odraslih od 18 let dalje med odraslimi prejemniki antihiperglikemikov, Slovenija, 2014-2020

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri odraslih od 18 let dalje med odraslimi prejemniki antihiperglikemikov, število

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri odraslih od 18 let dalje med odraslimi prejemniki antihiperglikemikov, delež

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Zdravljenje z inzulinsko črpalko pri otrocih in mladostnikih

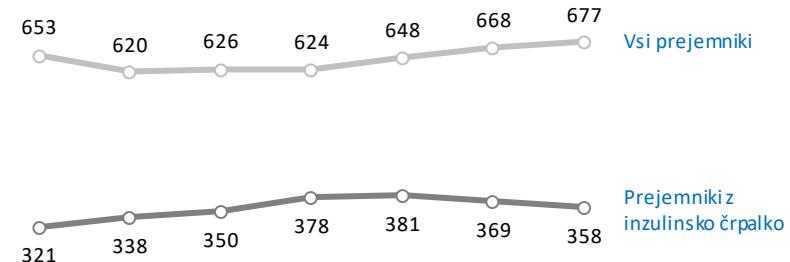
Osebe s sladkorno bolezni jo stare do 18 let, ki se zdravijo z inzulinsko črpalko (Kazalnik 2.2.7)

Število in delež oseb s sladkorno bolezni jo do 18 let, ki so v koledarskem letu prejele vsaj eno naročilnico za ampule za inzulinsko črpalko (Medicinski pripomoček s šifro 1244) med prejemniki antihiperglikemikov do 18 let. Uporaba ampul za inzulinsko črpalko je označevalec trajnega zdravljenja z inzulinsko črpalko

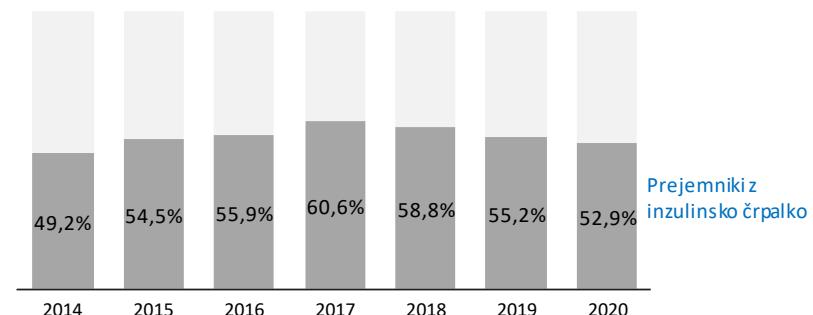
V letu 2020 je inzulinsko črpalko uporabljalo 358 otrok oziroma mladostnikov, starih do 18 let (v letu 2019 369, v 2018 381, v 2014 321), kar pomeni 52,9 odstotkov med vsemi osebami, ki so mlajše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (v 2019 55,2% v 2018 58,8%, v 2014 49,2%). Število prejemnikov je v 2020 nekoliko nižje kot v preteklih letih, nekoliko nižji je tudi delež izmed vseh oseb s sladkorno bolezni jo tipa 1 v tem starostnem obdobju.

Slika 55: Uporaba insulinske črpalke pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihiperglikemikov do 18 let, Slovenija, 2014-2020

Uporaba insulinske črpalke pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihiperglikemikov do 18 let, število

Uporaba insulinske črpalke pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihiperglikemikov do 18 let, delež

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Zdravljenje z insulinsko črpalko med odraslimi osebami s sladkorno boleznijo

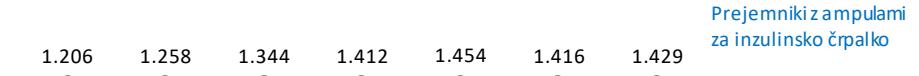
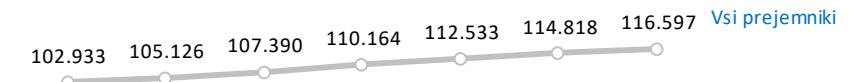
Osebe s sladkorno boleznijo, stare 18 let in več, ki se zdravijo z insulinsko črpalko (Kazalnik 2.2.8)

Število in delež oseb s sladkorno boleznijo, starih 18 let in več, ki so v koledarskem letu vsaj enkrat prejele ampule za inzulinsko črpalko (Medicinski pripomoček s šifro 1244) med prejemnik antihiperglikemikov starih 18 let in več. Uporaba ampul za insulinsko črpalko je označevalec trajnega zdravljenja z insulinsko črpalko

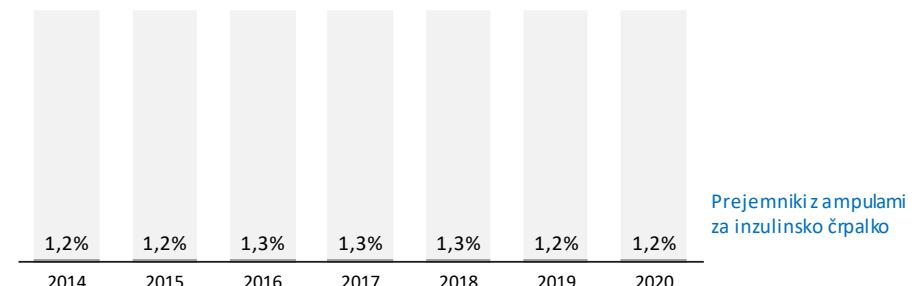
V letu 2020 se je z insulinsko črpalko zdravilo 1.429 odraslih (v 2019 1.416, v 2018 1.454, v 2014 1.206), kar pomeni 1,23 odstotkov med vsemi osebami, ki so starejše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (2018 1,29%, v 2014 1,17%). Število je približno stabilno, delež pa je pričakovano majhen, predvsem glede na majhen delež sladkorne bolezni tipa 1 (pri katerih se uporablja zdravljenje z insulinsko črpalko) med odraslimi osebami s sladkorno boleznijo.

Slika 56: Uporaba insulinske črpalke pri odraslih od 18 let dalje, med odraslimi prejemniki antihiperglikemikov, Slovenija, 2014-2020

Uporaba insulinske črpalke pri odraslih od 18 let dalje, med odraslimi prejemniki antihiperglikemikov, število

Uporaba insulinske črpalke pri odraslih od 18 let dalje, med odraslimi prejemniki antihiperglikemikov, delež

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Izdatki za medicinske pripomočke pri slatkini bolezni

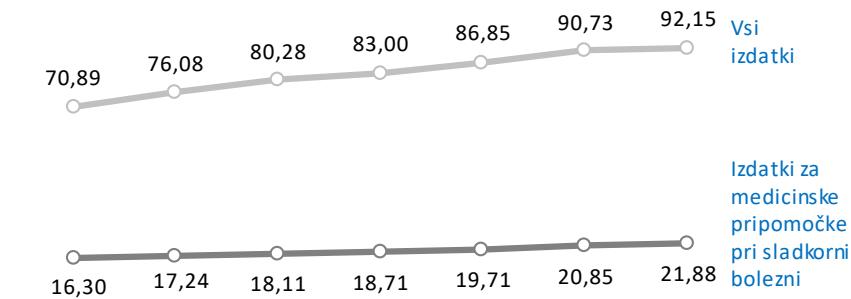
Izdatki za medicinske pripomočke pri slatkini bolezni (Kazalnik 2.2.9)

Delež izdatkov za medicinske pripomočke pri slatkini bolezni glede na vse izdatke za medicinske pripomočke.

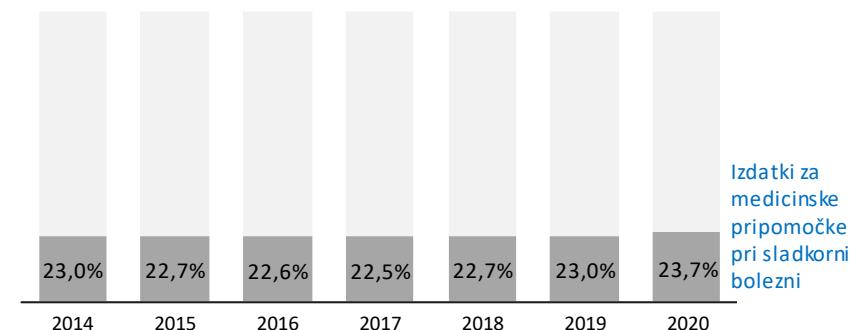
Izdatek ZZZS za medicinske pripomočke za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v letu 2020 21,88 milijonov EUR (v letu 2019 20,85, v letu 2018 19,71 v letu 2014 16,30), kar predstavlja 23,7% celotnih izdatkov za medicinske pripomočke (v letu 2019 23,0%, v 2018 22,7%, v letu 2014 23%). Izdatki se iz leta v leto povečujejo, delež glede na celotne izdatke pa ostaja približno enak.

Slika 57: Odstotek izdatkov medicinskih pripomočkov pri slatkini bolezni med vsemi izdatki za medicinske pripomočke, Slovenija, 2014-2020

Izdatki za medicinske pripomočke pri slatkini bolezni med vsemi izdatki za medicinske pripomočke, v mio EUR

Odstotek izdatkov medicinskih pripomočkov pri slatkini bolezni med vsemi izdatki za medicinske pripomočke

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

ZDRAVSTVENI SISTEM

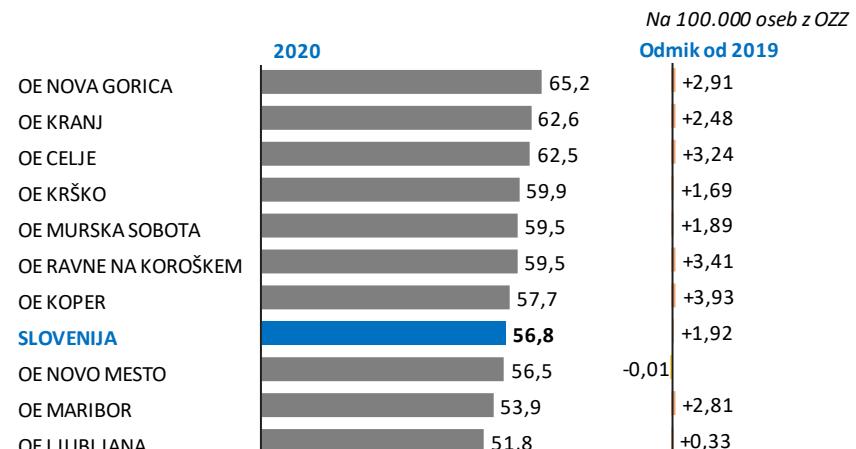
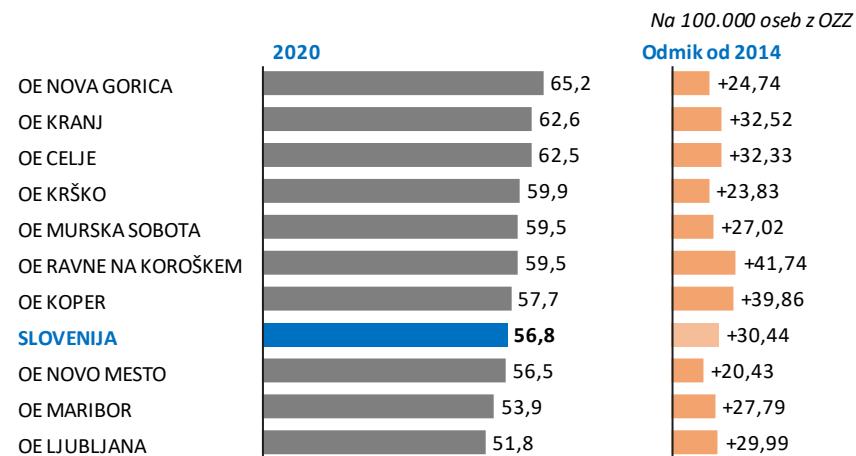
Ambulanta družinske medicine, kjer je vključena diplomirana medicinska sestra

Ambulanta družinske medicine – delo diplomirane medicinske sestre (Kazalnik 2.4.1)

Število ambulant družinske medicine z diplomirano medicinsko sestro, preračunano na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

V letu 2020 je bilo 834 ambulant družinske medicine, kjer je bila vključena diplomirana medicinska sestra (v letu 2019 804, v 2018 737), kar pomeni na nivoju Slovenije v povprečju 56,8 ambulant na 100.000 oseb z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem (OZZ). Med regijami so razlike, od 51,8 do 65,2 na 100.000 oseb z OZZ, v vseh regijah pa je teh ambulant bistveno več kot v letu 2014.

Slika 58: Ambulante družinske medicine z diplomirano medicinsko sestro na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, po območnih enotah ZZZS, 2014, 2019 in 2020

Vir: Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev in Evidence OZZ, ZZZS

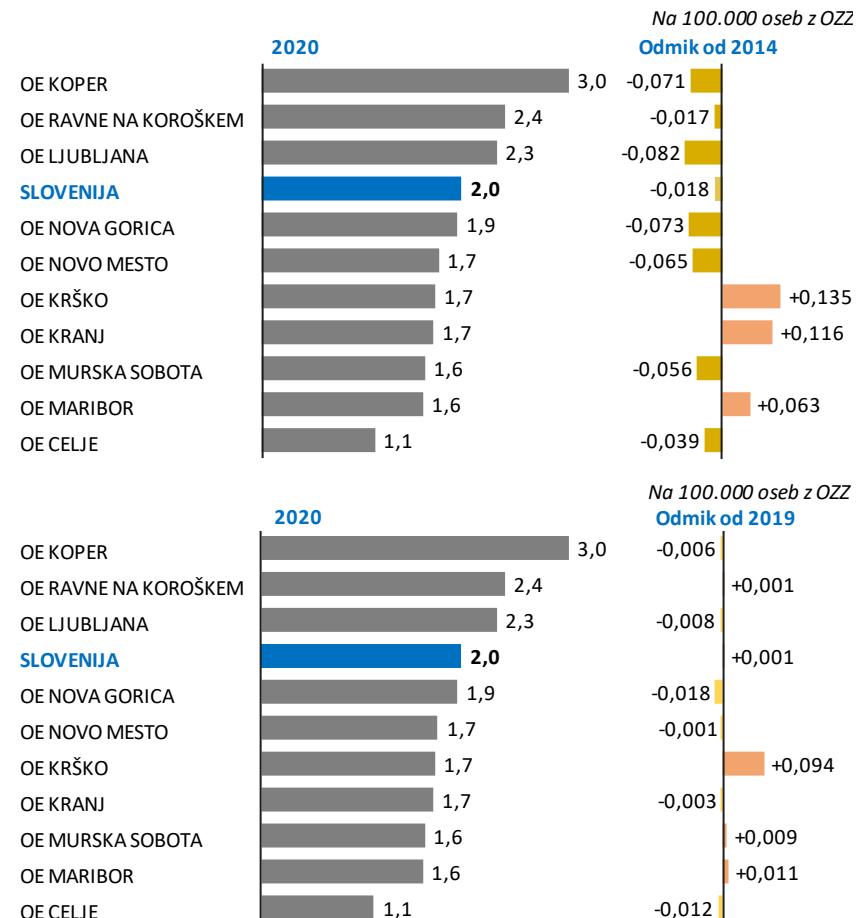
Diabetološke ambulante

Diabetološke ambulante (Kazalnik 2.4.2)

Število pogodbenih timov v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti diabetologije (VZD 249 216) na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

V letu 2020 je bilo v Sloveniji 41,24 diabetoloških timov (v letu 2019 41,18, v 2018 40,96, v 2014 40,66), kar pomeni na nivoju Slovenije v povprečju 2,0 diabetološka tima na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem (OZZ). Med regijami so velike razlike, od 1,1 do 3,0 diabetološkega tima na 100.000 oseb z OZZ, razlike med regijami se od 2014 niso pomembno zmanjšale.

Slika 59: Timi v dejavnosti diabetologije na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem po območnih enotah ZZZS, 2014, 2019 in 2020.

Vir: Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev in Evidence OZZ, ZZZS

DIABETIČNA RETINOPATIJA

Presejanje za diabetično retinopatijo

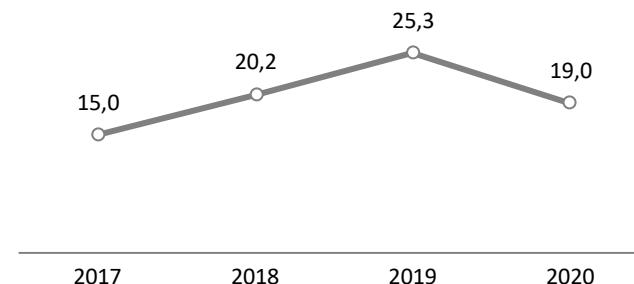
Osebe s sladkorno boleznijo, ki so vključene v državni program presejanja za diabetično retinopatijo (Kazalnik 2.5.1)

Število in delež oseb s sladkorno boleznijo, ki so bili vključeni v državni program presejanja za diabetično retinopatijo (storitev E0627) v tekočem letu, na 100 prejemnikov antihiperglikemikov.

V letu 2020 je bilo v Centrih za diabetično retinopatijo pregledanih 22.259 oseb s sladkorno boleznijo (v letu 2019 29.257, v 2018 22.844, v 2017 16.645), ki so opravili 22.661 pregledov (v 2019 30.015, v 2018 23.748, v 2019 17.289). To pomeni 19% vseh oseb, ki prejemajo antihiperglikemike. V letu 2020 sta tako število kot delež pomembno nižja kot v 2019. Tudi v 2019, ko ni bilo vpliva pandemije covid-a-19, in so podatki najugodnejši, je bil zajem oseb s sladkorno boleznijo v državni program presejanja za diabetično retinopatijo bistveno nižji od želenega.

Slika 60: Osebe s sladkorno boleznijo, ki so, vključene v državni program presejanja za diabetično retinopatijo, glede na število prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2017-2020

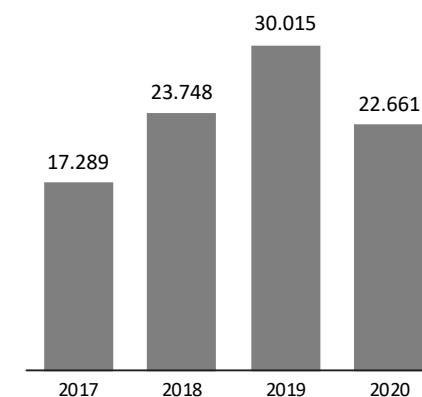
Stopnja na 100 prejemnikov antihiperglikemikov

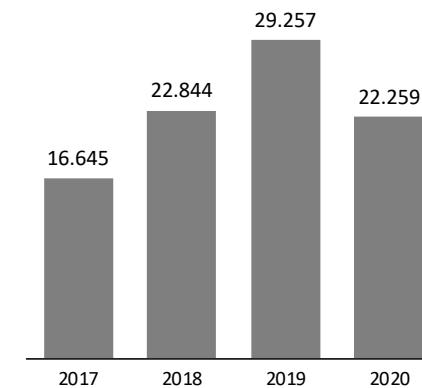
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Slika 61: Osebe s sladkorno boleznijo, ki so vključene v državni program presejanja za diabetično retinopatijo, Slovenija, 2017 – 2020

Opravljeni pregledi, število

Pregledane osebe, število

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Kazalo slik

SLIKA 1: OSEBE, KI PREJEMAO ZDRAVILA ZA SLADKORNO BOLEZEN, IZRAŽENO NA 100 PREBIVALCEV SLOVENIJE	3
SLIKA 2: PREJEMNIKI ZDRAVIL ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNIMI MED UMRLIMI ZARADI COVID-19 V 2020.....	10
SLIKA 3: STAROST UMRLIH ZARADI COVID-19 GLEDE NA PREJEMANJE ZDRAVIL ZA ZDRAVLJENE SLADKORNE BOLEZNI, 2020, GLEDE NA SPOL.....	10
SLIKA 4: PREJEMNIKI ZDRAVIL ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNIMI MED UMRLIMI ZARADI COVIDA-19, PO STAROSTI, 2020	11
SLIKA 5: KOHORTA V LETU 2020 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, VSE STAROSTI, TER NJIHOV COVID-19 CEPILNI/PREBOLEVNI STATUS V OBDOBU 27.12.2020 – 16.10.2021	12
SLIKA 6: PREBIVALCI, STARI 15 LET IN VEČ, KI IMajo SLADKORNO BOLEZEN, PO SPOLU, SLOVENIJA, 2007, 2014, 2019.....	13
SLIKA 7: PREBIVALCI, STARI 15 LET IN VEČ, KI IMajo SLADKORNO BOLEZEN, SLOVENIJA IN UE, 2019.....	13
SLIKA 8: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNIJO, KI PREJEMAO ANTIHIPERGLIKEMIKE, STAROST 20-79 LET, PO STATISTIČNIH REGIJAH, 2020	14
SLIKA 9: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNIJO, KI PREJEMAO ANTIHIPERTGLIKEMIKE, PO SPOLU IN STAROSTI, SLOVENIJA, 2020.....	14
SLIKA 10: NOVI PREJEMNIKI ZDRAVIL ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2012-2020	15
SLIKA 11: NOVI PREJEMNIKI ZDRAVIL ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI, PO SPOLU, SLOVENIJA, 2012-2020.....	15
SLIKA 12: NOVI PRIMERI SLADKORNE BOLEZNI MED OTROCI IN MLADOSTNIKI DO 14 LET, SLOVENIJA, 2012-2020	16
SLIKA 13: HbA1c MED OTROCI IN MLADOSTNIKI S SLADKORNO BOLEZNIJO, SLOVENIJA, 2012-2020	17
SLIKA 14: HbA1c PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKH S SLADKORNO BOLEZNIJO, SLOVENIJA, 2012-2020	17
SLIKA 15: PORODNICE S SLADKORNO BOLEZNIJO V NOŠEČNOSTI, SLOVENIJA, 2013-2020	18
SLIKA 16: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNIJO, GLEDE NA STAROST, SPOL IN IZOBRAZBO, SLOVENIJA, 2020.....	19
SLIKA 17: DEBELOST V SPLOŠNI POPULACIJI, SLOVENIJA IN DRŽAVE EU, 2019	20
SLIKA 18: ČEZMERNA TELESNA MASA IN DEBELOST PRI OTROCIH, KI OBISKUJEJO OSNOVNO ŠOLO, 2019/2020	21
SLIKA 19: NEZADOSTNA TELESNA DEJAVNOST PREBIVALSTVA, SLOVENIJA, 2020	22
SLIKA 20: NEZADOSTNA TELESNA DEJAVNOST, PO STATISTIČNIH REGIJAH, 2016 IN 2020.....	22
SLIKA 21: VELIKO IN ZELO VELIKO TVEGANJE ZA POJAV SLADKORNE BOLEZNI TIPA 2 V PRIHODNIH 10 LETIH, SLOVENIJA, 2014 IN 2019	23
SLIKA 22: VELIKO IN ZELO VELIKO TVEGANJE ZA POJAV SLADKORNE BOLEZNI TIPA 2 V PRIHODNIH 10 LETIH, PO STATISTIČNIH REGIJAH, 2014 IN 2019	23
SLIKA 23: PREVENTIVNE OBRAVNAVNE V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE - OGROŽENOST ZA KRONIČNE NENALEZLJIVE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2014-2020.....	24
SLIKA 24: PREVENTIVNE OBRAVNAVNE V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE – OGROŽENOST ZA KRONIČNE NENALEZLJIVE BOLEZNI , PO OBMOČNIH ENOTAH ZZZS, 2014, 2019 IN 2020.....	24
SLIKA 25: HOSPITALIZACIJE ZARADI SLADKORNE BOLEZNI NA 100.000 PREBIVALCEV, SLOVENIJA, 2010-2020	25
SLIKA 26: HOSPITALIZACIJE ZARADI SLADKORNE BOLEZNI IN STOPNJA HOSPITALIZACIJ ZARADI SLADKORNE BOLEZNI NA 100.000 OSEB, KI PREJEMAO ANTIHIPERGLIKEMIKE, SLOVENIJA, 2010-2020	25
SLIKA 27: NOVI PRIMERI MOŽGANSKE KAPI, KI SO ZAHTEVALE HOSPITALIZACIJO, PRI OSEBAH S SLADKORNO BOLEZNIJO, TER STOPNJA NOVIH PRIMEROM MOŽGANSKE KAPI NA 100.000 OSEB, KI PREJEMAO ANTIHIPERGLIKEMIKE, SLOVENIJA, 2010-2020	26
SLIKA 28: NOVI PRIMERI MIOKARDNEGA INFARKTA PRI OSEBAH S SLADKORNO BOLEZNIJO, TER STOPNJA NOVIH PRIMEROM MIOKARDNEGA INFARKTA NA 100.000 OSEB, KI PREJEMAO ANTIHIPERGLIKEMIKE, SLOVENIJA, 2010-2020.....	27
SLIKA 29: NOVI PRIMERI AMPUTACIJ NAD GLEŽNJEM PRI OSEBAH S SLADKORNO BOLEZNIJO, TER STOPNJA NOVIH PRIMEROM AMPUTACIJ NAD GLEŽNJEM NA 100.000 OSEB, KI PREJEMAO ANTIHIPERGLIKEMIKE, SLOVENIJA, 2010-2020.....	28
SLIKA 30: HOSPITALIZACIJE ZARADI HIPOGLIKEMIJE NA 100.000 PREBIVALCEV, SLOVENIJA, 2010-2020	29
SLIKA 31: HOSPITALIZACIJE ZARADI HIPOGLIKEMIJE NA 100.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2010-2020	29
SLIKA 32: HOSPITALIZACIJE ZARADI DIABETIČNE KETOACIDOZE NA 100.000 PREBIVALCEV, SLOVENIJA, 2010-2020	30
SLIKA 33: HOSPITALIZACIJE ZARADI DIABETIČNE KETOACIDOZE NA 100.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2010-2020.....	30

SLIKA 34: HOSPITALIZACIJE ZARADI DIABETIČNEGA AKETOTIČNEGA HIPEROSMOLARNEGA SINDROMA NA 100.000 PREBIVALCEV, SLOVENIJA, 2010-202031
SLIKA 35: HOSPITALIZACIJE ZARADI DIABETIČNEGA AKETOTIČNEGA HIPEROSMOLARNEGA SINDROMA NA 100.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2010-202031
SLIKA 36: OSEBE, ZDRAVLJENE Z DIALIZO MED OSEBAMI, KI SLADKORNO BOLEZEN ZDRAVIJO Z ZDRAVILI, PO OBMOČNIH ENOTAH ZZZS, 2014, 2019 IN 202032
SLIKA 37: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNJO, KI JO ZDRAVIJO Z ZDRAVILI, MED OSEBAMI NA DIALIZI, SLOVENIJA, 2014-202033
SLIKA 38: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNJO, KI JO ZDRAVIJO Z ZDRAVILI, MED OSEBAMI NA DIALIZI, PO OBMOČNIH ENOTAH ZZZS, 2014, 2019 IN 202033
SLIKA 39: OSEBE Z NA NOVO OPRAVLJENO TRANSPLANTACIJO LEDVIC ALI LEDVIC IN TREBUŠNE SLINAVKE, KI IMAJO TUDI SLADKORNO BOLEZEN, ZARADI KATERE SE ZDRAVIJO Z ZDRAVILI, MED VSEMI OSEBAMI Z NA NOVO OPRAVLJENO TRANSPLANTACIJO LEDVIC ALI LEDVIC IN TREBUŠNE SLINAVKE, SLOVENIJA, 2014-2020.....	.34
SLIKA 40: UMRLIVOSTI ZARADI SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2009 -202035
SLIKA 41: ZAVAROVANE OSEBE, KI SLADKORNO BOLEZEN ZDRAVIJO Z ZDRAVILI, PO OBMOČNIH ENOTAH ZZZS (OE), 2014, 2019 IN 2020.....	.36
SLIKA 42: ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI Z METFORMINOM, NA 10.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2014-202037
SLIKA 43: ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI Z METFORMINOM NA 10.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, OBMOČNE ENOTE ZZZS, 2014, 2019 IN 2020.....	.37
SLIKA 44: ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI IN ANTIHIPERTENZIVI HKRATI, NA 10.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2014-2020.....	.38
SLIKA 45: ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI IN ANTIHIPERTENZIVI HKRATI, NA 10.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, OBMOČNE ENOTE ZZZS, 2014, 2019 IN 2020.....	.38
SLIKA 46: ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI IN ANTIHIPERLIPEMIKI HKRATI, NA 10.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2014-202039
SLIKA 47: ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI IN ANTIHIPERLIPEMIKI HKRATI, NA 10.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, OBMOČNE ENOTE ZZZS, 2014, 2019 IN 2020.....	.39
SLIKA 48: IZDATKI ZA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2014-2020.....	.40
SLIKA 49: UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI, NA 1.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2014-202041
SLIKA 50: UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI, NA 1.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, PO OBMOČNIH ENOTAH ZZZS, 2014, 2019 IN 2020.....	.41
SLIKA 51: UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI, LETNO NA ENEGA PREJEMnika DIAGNOSTIČNIH TRAKOV, SLOVENIJA, 2014-202042
SLIKA 52: UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI, LETNO NA ENEGA PREJEMnika DIAGNOSTIČNIH TRAKOV, PO OBMOČNIH ENOTAH ZZZS, 2014, 2019 IN 202042
SLIKA 53: UPORABA SENZORJA ZA KONTINUIRANO MERJENJE PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKIH DO STAROSTI 18 LET MED PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV DO 18 LET, SLOVENIJA, 2014-202043
SLIKA 54: UPORABA SENZORJA ZA KONTINUIRANO MERJENJE PRI ODRASLIH OD 18 LET DALJE MED ODRASLIMI PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV , SLOVENIJA, 2014-202044
SLIKA 55: UPORABA INSULINSKE ČRPALKE PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKIH DO STAROSTI 18 LET MED PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV DO 18 LET, SLOVENIJA, 2014-202045
SLIKA 56: UPORABA INSULINSKE ČRPALKE PRI ODRASLIH OD 18 LET DALJE, MED ODRASLIMI PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2014-202046
SLIKA 57: Odstotek izdatkov medicinskih pripomočkov pri sladkorni bolezni med vsemi izdatki za medicinske pripomočke, SLOVENIJA, 2014-202047
SLIKA 58: Ambulante družinske medicine z diplomirano medicinsko sestro na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, po območnih enotah ZZZS, 2014, 2019 IN 202048
SLIKA 59: Timi v dejavnosti diabetologije na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem po območnih enotah ZZZS, 2014, 2019 IN 202049
SLIKA 60: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNJO, KI SO, VKLUČENE V DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA ZA DIABETIČNO RETINOPATIJO, GLEDE NA ŠTEVilo PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2017-202050
SLIKA 61: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNJO, KI SO VKLUČENE V DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA ZA DIABETIČNO RETINOPATIJO, SLOVENIJA, 2017 – 202050

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

